

Leto XX. Štev. 185
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka. // Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

„LJUDSKA PRAVICA“
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1934 // MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
LA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK, OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
// OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z „BORBO“

PRED KONFERENCO ZUNANJIH MINISTROV NA BLEDU

Balkanska zveza bo okrepila obrambo svobodnih demokratskih narodov

je izjavil Stefanopoulos atenskemu časniku »Vradini«

Aene, 3. avgusta (Tanjug). — Grški zunanji minister Stefanopoulos je izjavil, da bodo zunanji ministri Jugoslavije, Grčije in Turčije 6. avgusta na Bledu podpisali balkansko zvezo, ki bo utrdila občutek varnosti narodov treh dežel in okrepila obrambo svobodnih demokratičnih narodov.

Na vprašanje, ali so zreli pogoji za sklenitev trojne zveze, je Stefanopoulos v izjavi atenskemu časniku »Vradini« odgovoril, da

Veleposlanik Vidić v Beogradu

Beograd, 3. avg. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Moskvi, Dobrović Vidić, je prispel v Jugoslavijo, kjer bo prebil svoj letni oddih.

Poslovilni obisk mehiškega diplomata pri Koči Popoviću

Beograd, 3. avg. (Tanjug). Državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović je sprejel danes ob 10.30 odpravnik poslov mehiškega veleposlaništva v Beogradu g. Jorga de La Vega, ki bo v kratkem zapustil Jugoslavijo.

Tahar Ben Amar predložil tuniskemu beju seznam čla- nov nove vlade

Tunis, 3. avg. (AFP). Tahar Ben Amar, ki mu je tuniški bej poveril mandat za sestavo nove tuniške vlade, je nocoj predložil beju seznam članov nove tuniške vlade. Amar pa ni hotel sporočiti imen osebnosti v novi vladi, dokler bej ne odobri predloženega seznama.

Nov šef komisije OZN za nadzorstvo nad premirjem v Palestini

New York, 3. avg. (AFP). Generalni tajnik OZN Dag Hammarskjöld je objavil, da je bil kanadski general Burnes imenovan za novega šefa komisije OZN za nadzorstvo nad premirjem v Palestini.

»UPOR«, KI JE TRAJAL 14 UR

S posredovanjem od zunaj

sta se v Guatemali redna in »osvobodilna« vojska pobotali

Bogota, 3. avg. (AFP). Guatemalska radijska postaja je sinoči objavila uradno poročilo vrhovnega poveljstva o prenehanju sovražnosti. Vojno stanje, ki je nastalo po »zmagovitih pobudah« kadeške čete, je bilo končano ob 17. uri po krajevnem času, ko je bil podpisan sporazum med vladno in junto in vojsko. Sporazum sloni na zahtevah vojske, ki v ostalem ostaja zvesta vladni junti. Upor v Guatemali je trajal 14 ur. Število žrtev ni znano.

Boji, ki so se vneli v Guatemali, so prenehali po posredovanju diplomatskega zbora. Sporazum določa razpust Armazove tako imenovane »osvobodilne vojske«.

Vremensko poročilo

hidrometeorološke službe LRS
Stanje dne 3. avgusta ob 7. uri: Področje visokega zračnega pritiska z jedrom nad Balkanom se pomika dalje proti vzhodu. Frontalne motnje, ki potekajo od Azorov do južne Skandinavije, pa se prav tako počasi pomikajo proti vzhodu in bodo jutri zajele Pirenejski polotok.

Po vsej Jugoslaviji je bilo dopolneno lepo, jasno vreme s temperaturo med 20 in 27 stop. C, ob Jadranu do 31 stop. C.

V Ljubljani je znašal ob 7. uri zračni pritisk 746,1 mm, temperatura zraka 13,4 stop. C, relativna vlaga 91 odstotkov.
Vremenska napoved za sredo, 4. avgusta: Lepo vreme z rahlo oblačnostjo. Temperatura ponoči med 10. in 15. na Primorskem okrog 20, čez dan do 30 stop. C.

so narodi treh dežel prišli do skupnega spoznanja, da je potrebno tesno sodelovanje za obrambo njihove neodvisnosti, svobode in gospodarskega napredka. Dolgotrajni boji narodov treh balkanskih dežel in njihove številne žrtve so dokazale, kako je v dušah teh narodov globoko zakoreninjen čut za neodvisnost. Ti narodi tudi vedo, kako je treba organizirati skupno obrambo, je poudaril Stefanopoulos. Nadalje je rekel, da se sedanja zveza med tremi deželami razlikuje od nekdanjega balkanskega pakta med drugim tudi po tem, da ni zaprtja in omejena, marveč je nasprotno odprta tudi ne balkanskim deželam.

Grški zunanji minister Stefanopoulos poudarja, da ni voditelja opozicije grško zunanjo politiko

Atene, 3. avg. (Tanjug). Grški zunanji minister Stefanopoulos je danes dopoldne sestal s šefom opozicijske liberalne stranke Papandreou. Nekoliko pozneje se je Stefanopoulos sestal tudi s šefom progresivne unije centra Papapolištem. Na teh sestankih je baje minister Stefanopoulos seznanil voditelja grške opozicije z vladno zunanjo politiko na splošno ter se posebej ustavil pri vprašanju Balkanske zveze in sodelovanju treh balkanskih prijateljskih dežel. Stefanopoulos je Papandreou in Papapolišta obvestil tudi o stališču vlade do ciprskega vprašanja.

Kanelopoulos: S podpisom vojaške zveze bo postal pomen Grčije kot činitelja miru še večji

Atene, 3. avgusta (Tanjug). — Grški minister za narodno obrambo Kanelopoulos je izjavil atenskemu časniku »Vradini«, da se bo s podpisom vojaške zveze z Jugoslavijo in Turčijo še povečal pomen Grčije kot činitelja miru in varnosti. Pripomnil je, da še nikdar poprej ni bila obramba Grčije tako organizirana, kakor se sedaj organizira v okviru balkanske zveze.

Kakor je znano, je prišel Castillo Armaz pred enim mesecem na oblast s podpora »osvobodilne vojske«, ki je strmoglavila Arbenzovo vlado. Odtlej sta bili v Guatemali dve vojski: redna in »osvobodilna«.

Armaz je izjavil, da kadeti, ki so začeli nemire, ne bodo kaznovani, sedanja redna vojska pa se bo podredila junti.

Vzlic formalnemu miru pa nekateri opazovalci opozarjajo na resnost položaja.

Washington, 3. avg. (USIS). — Predstavnik zunanjega ministrstva je izjavil, da je vlada ZDA prejela od ameriškega veleposlaništva v Guatemali uradno poročilo o neredih v Guatemali. Veleposlanik, ki naj bi se tle dni udeležil posvetovanj v Washingtonu, bo ostal v Guatemali, dokler ne bo notranji položaj urejen.

Pred francoskim umikom iz Pondicheryja

New Delhi, 5. avg. (AFP). — Francoski uradni krogi izjavljajo, da se niso seznanili s poročili iz Pondicheryja, po katerih je bil zapovedan umik vseh francoskih funkcionarjev iz te posesti. Po teh obvestilih bodo ženske in otroci funkcionarjev odpotovali 13. in 14. avgusta z dvema ladjama iz Pondicheryja, funkcionarji pa se bodo umaknili kasneje.

Ko se je dotaknil vprašanja preosnove grške vojske, ki je bila nedavno izvedena, je minister Kanelopoulos dejal, da so se vojaške enote skrhle ter zlasti poudaril, da se s tem ni zmanjšala obrambna sposobnost države.

G. Agah Aksel obiskal Miho Marinko

Ljubljana, 3. avg. (Tanjug). — Turški veleposlanik v Jugoslaviji g. Agah Aksel, ki se pred trojno jugoslovansko-grško-turško konferenco mudi na Bledu, je danes dopoldne v Ljubljani obiskal predsednika Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko, potem pa predsednika Izvršnega sveta Slovenije Borisa Kraigherja in podpredsednika Izvršnega sveta Slovenije dr. Marijana Breclja. Veleposlanik g. Agah Aksel je bil danes gost na kosilu, ki ga je priredil njemu na čast predsednik Ljudske skupščine Miha Marinko.

Naš veleposlanik v Ankari prispel v Beograd

Beograd, 3. avg. (Tanjug). — Jugoslovanski veleposlanik v Turčiji Miša Pavičević je prispel v Beograd. Kot član jugoslovanske delegacije se bo udeležil konference zunanjih ministrov Turčije, Grčije in Jugoslavije na Bledu.

TISKOVNA KONFERENCA AMERIŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA DULLESA

AMERIŠKE VOJNE LADJE IN LETALA BODO ŠČITILA FORMOZO PRED SLEHERNIM NAPADOM

ZDA proučujejo možnosti, da bi sklenile obrambni pakt s Čangajškom, Južno Korejo in Japonsko

Washington, 3. avg. (AP). — Ameriški zunanji minister John Foster Dulles je danes popoldne izjavil, da bodo ameriške vojaške ladje in letala ščitila Formozo pred vsakim morebitnim napadom. Pripomnil je, da vlada proučuje možnost, da bi ZDA sklenile obrambni pakt s Kuomintangsko Kitajsko, Japonsko in Južno Korejo, da pa zadevo še proučujejo in da o njej še niso sklepali.

Ameriška vlada je znova protestirala pri pekinški vladi proti sestrelitvi angleškega potniškega letala nad južnim Kitajskim morjem, kjer so našli smrt trije ameriški državljani. Dulles je to izjavil na današnji tiskovni konferenci. Potem je obtožil Severno Korejo, da je prekršila sporazum o premirju, ker ni dovolila nevtralnimi komisij, da bi na njenem področju izpolnila svojo dolžnost. Pripomnil pa je, da tega ne more smatrati za zadosten razlog, da bi se sovražnosti obnovile.

Dulles je poudaril, da so švedski in švicarski člani komisije izrazili željo, naj bi komisija nehala delati, ker ni nobene možnosti, da bi v Severni Koreji opravila isto delo, kakor ga je v južnem delu dežele. Rekel je, da ne verjame, da bo moč to vprašanje utrditi, ne da bi kršili osnovne določbe sporazuma o premirju. Ko je govoril o dogovorih glede vzpostavitve obrambnega sistema za Jugovzhodno Azijo, je Dulles izjavil, da bo sklep o času in kraju konference o sklenitvi obrambne zveze z Jugovzhodno Azijo najbrž sprejet prihodnji teden oziroma čez deset dni. Na vprašanje, kdaj bo poslan odgovor na sovjetsko noto, v kateri sovjetska vlada predlaga konferenco o evropski varnosti, je Dulles odgovoril, da je tudi to odvisno od Velike Britanije in Francije, da pa zdaj menijo, da ni razlogov, da bi z odgovorom Rusom pohlitali.

Ameriški minister vsekakor meni, da bi bilo treba prej, preden bi poslali odgovor na sovjetsko noto, videti, ali bo francoska skupščina pogodbo o evropski vojski odobrila ali ne. Izrazil je upanje, da bo ministrski pred-

sednik Mendès-France sklical skupščino, da bi se izrekla o tem vprašanju, preden pojdejo člani parlamenta na počitnice.

Ameriški zunanji minister je na koncu izrazil zadovoljstvo sprči sklenitve anglo-egiptovskega sporazuma o Suez. Izrazil je upanje, da bo ta sporazum omogočil Egiptu, da se bo povsem posvetil svojim gospodarskim in socialnim problemom in sprejel sklep o ukinitvi omejitev, nanašajočih se na plovbo skozi Sueški prekop ladij, ki pristajajo v izraelskih pristaniščih.

Zaključek vojaških razgovorov z Grčijo

Beograd, 3. avg. (Tanjug). Po razgovorih, ki so jih imeli v Solunu predstavniki JLA in grške armade, je bilo v Atenah in Beogradu hkrati uradno objavljeno: Vojaški predstavniki grške armade in JLA so, nadaljujoč svoje sodelovanje 1. avgusta, zaključili svoje razgovore v Solunu. O vseh obravnavanih vprašanjih je bil dosežen sporazum.

de varnosti za nemoteno nadaljevanje teh del.

Naša vlada v noti ugotavlja, da so dejstva o uboju našega vojaka ugotovljena z zapisnikom krajevne mešane jugoslovanske-albanske komisije za obravnavanje obmejnih incidentov, ki je 1. avgusta na mestu proučila dogodek in soglasno ugotovila dejansko stanje.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Protestna nota Albaniji

Naša vlada protestira zaradi uboja vojaka JLA Miličevića

Beograd, 3. avgusta (Tanjug). Državni tajnik za zunanje zadeve je danes povabil albanskega poslanika v Beogradu g. Bato Karafilija, ki mu je predstavnik tajništva pobraščeni minister Dragoje Djurić izročil noto, v kateri naša vlada protestira pri albanski zaradi uboja vojaka JLA Miličevića, ki so ga dne 30. julija ubili albanski granicarji. Naša nota zahteva, naj albanske oblasti takoj pokličejo na odgovor in kaznujejo krivca tega zločina, naj o tem obveste vlado FLRJ, družino pokojnega vojaka pa gmotno preskrbe.

Razen tega jugoslovanska vlada sporoča vladi Albanije, da je naročila svojim organom, naj na jugoslovanski strani ustavijo vsa dela v zvezi z obnov mejnih znakov, da bodo zaščitena življenja jugoslovanskih državljanov, zaposlenih pri teh delih, dokler albanska vlada ne bo nudila potrebnih dokazov o svoji pripravljenosti, da se bo strokito držala določb in duha omenjenega sporazuma in da bo z učinkovitimi ukrepi nudila vse garancije glede

de varnosti za nemoteno nadaljevanje teh del.

Naša vlada v noti ugotavlja, da so dejstva o uboju našega vojaka ugotovljena z zapisnikom krajevne mešane jugoslovanske-albanske komisije za obravnavanje obmejnih incidentov, ki je 1. avgusta na mestu proučila dogodek in soglasno ugotovila dejansko stanje.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade, prispevati k normalizaciji stanja na jugoslovansko-albanski meji.

Naša vlada poudarja, da je tem večja, ker so zakrivila ta odgovornost albanski organi uboj v času, ko je jugoslovanski vojak skupaj z ostalimi določenimi pripadniki JLA uresničeval jugoslovansko-albanski sporazum o obnovi in beleženju mejnih znakov, katerega namen je bil, vsaj po pojmovanju jugoslovanske vlade,

Revolucionaren korak

Nad 2500 hišnih svetov v Ljubljani prevzema stanovanjske hiše v upravljanje

Ljubljana, 3. avgusta. Včeraj je nad 2500 hišnih svetov v Ljubljani začelo prevzemati stanovanjske hiše od hišnih lastnikov in sklepati stanovanjske pogodbe z upravičenimi koristniki stanovanj. Približno 2500 stanovanjskih hiš izročajo te dni lastniki izvoljenim predstaviteljem stanovanjskega samoupravljanja.

To je pomemben, revolucionaren korak v naši demokratizaciji. O tem govore in razpravlja prebivalci že malone leto dni. Te dni pa je, in bo verjetno še več mesecev, ta dogodek najpomembnejši, saj je ljudi najbolj razgibal. Govorila pa je vendarle največ o kategorizaciji, o novih cenah stanovanj, o posameznih nepravilnostih pri ocenah itd. Sprčo takih konkretnih vprašanj pa le malo kdo opazi, kako važno je to samoupravljanje v politično-družbenem pogledu.

Kaže, da so se tega v precejšnji meri zavedali od vsega začetka hišni lastniki. Zlasti po izidu zadnje dokončne uredbe o samoupravljanju stanovanjskih hiš, ko je mestna komisija za kategorizacijo pokazala vso svojo moč, so nekateri hišni lastniki kot »prizadeti« zagnali vik in krik. Da bi pridobili vsaj nekaj sošljenskih na svojo stran, so v nekaterih predelih mesta hujskali lastnike onih manjših stanovanjskih hiš, ki imajo manj kot dve stanovanji, da bodo tudi ti prišli

na vrsto, da je to prvi korak protiustavnega odzemanja privatne lastnine itd. Nekateri »prizadeti« so z vso onemo začeli obiskovati svoje stanovalce in jim tolmačiti »krivico«, nagovarjali so jih, naj ne volijo hišnih svetov itd. V nekaterih hišah so stranke pod vplivom hišnih lastnikov in iz strahu, da bi se jim kaj ne zgodilo, spočetka celo neodločno kolebale in odlašale z izvolitvijo hišnih svetov. Višek predrznosti pa so pokazali nekateri hišni lastniki z zahtevami, naj stranke takoj kupijo stanovanja, ker da jih bodo sicer prodali drugim kupcem. Po nekaterih hišah so se skupci kar vrstili na ogled stanovanj in se s hišnimi lastniki razgovarjali o milijonih. Nekemu hišnemu lastniku se je celo posrečilo »prodati« nekatera stanovanja svojim strankam za 5 milijonov din. Po nekaj dneh nepoučenosti in zmede pri ljudeh se je stvar razčistila in stanovalci so se že z večjo onemo lotili volitev in organizacije hišnih svetov.

Stanovalci na nekaterih terenih so zelo ostro obsodili posamezne hišne lastnike, ki so dosegali najemnine uporabljali pretežno (pa tudi v celoti) v svoje osebne in celo izkoriščevalske namene ter prepuščali stanovanjske hiše razpadanju. Ta ostra kritika pa ni veljala samo hišnim lastnikom, marveč tudi posameznim drugim ljudem, ki so hoteli zagovarjati osebne koristi hišnih lastnikov na škodo skupnosti. Stanovalci neke hiše so n. pr. celo oprali mestno komisijo, ali smejo iz sklepanja pogodb izločiti iz svoje hiše stanovalca, ki ni član SZDL. Vse podobne, nepravilne pojave so politične organizacije na terenih preprečevale, vendar je to pokazalo, da novi ukrepi o stanovanjskih skupnostih niso prinesli samo formalnih sprememb, marveč da posegajo globoko v družbeno življenje.

Na mnogih ožjih ali širših in množičnih sestankih hišnih stanovalcev ter terenskih organizacij v zadnjem času so ljudje zlasti živahno razpravljali o pravicah, ki jih uredba daje stanovalcem. Posredno so pozdravljali zlasti člen uredb, kjer je rečeno, da ima stanovalec stalno pravico do ko-

riščenja stanovanja, se razume, če ne krši hišnega reda in plačuje najemnine. Nikomur se ne sme storiti krivica z odpovedjo ali deložacijo kot posledico osebnih sporov s hišnim lastnikom in drugimi organi. Na drobno so mnogokje govorili in odobravalni uredbo, ki pravi, da bo ves denar iz fonda najemnin namenjen za vzdrževanje stanovanjskih hiš.

Kar pa je najpomembnejše — približno 50.000 stanovalcev v mestu Ljubljani začnejo te dni posredno po izvoljenih hišnih svetih upravljalci hiše, v katerih stanujejo. Podobna demokratizacija kakor pred 4 leti v podjetjih se te dni prenaša na mnogo širše področje — na vse stanovalce, na ljudi v celoti, ki prejemajo sredstva družbenega standarda. Ni slučajno, da so stanovalci že na sedanjih sestankih dali mnoge predloge, kako bodo boljše skrbeli za poslopja, kako bodo najboljše porabili razpoložljivi denar itd. Na mnogih sestankih so se ljudje že zmenili, kako bodo opravili večja skupna dela v korist stanovalcev hiše (ureditve pralnice, drvarnice, dvorišča itd.). Vse to vzbuja v ljudeh smisel socialističnega gospodarjenja. V tisočih in tisočih ljudeh se skupnosti, v samoupravljanje se vključuje malone celotno prebivalstvo in pri tem se utrjuje skrb za ljudsko premoženje, za socialistično gospodarjenje. K. M.

Predsednik republike
botroval devetemu otroku
Ilije Vuloviča

Prijepolje, 2. avg. Predsednik republike je včeraj po svojem odposlancu tov. Selmi Hašimbegoviću botroval devetemu otroku kmetovalca Ilije Vuloviča iz vasi Sopotnice v mileševskem okraju.

Delegacija zahodnonemške
socialistične mladine
v Jugoslaviji

Beograd, 3. avg. (Tanjug.) V Beogradu je prispela delegacija zahodnonemške socialistične mladine pod vodstvom generalnega tajnika Wernera Buschlerja. Mladi nemški socialisti se bodo med svojim desetdnevnim obiskom v Jugoslaviji razgovarjali s člani CK LM Jugoslavije o možnostih in oblikah medsebojnega sodelovanja. Ob obisku v Beogradu bosta nemške mladince, med katerimi sta tudi dva poslanc, sprejela podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Vladimir Simić in tajnik Velimir Stojnić.

Pričakujejo, da jih bo sprejel tudi podpredsednik ljudskega odbora Beograda ljudski poslanec Sveta Popović.

Pisma uredništva

Beseda, dve o bolničarjih
in bolnikih

Tovariš urednik,
nekaj časa sem se zdravil v eni najuglednejših zdravstvenih ustanov Beograda. Vso pohvalo zasluži pozornost, ki jo posvečajo zdravniki bolnikom, njihova skrb in želja, da resno prouče bolezni in store učinkovite ukrepe za njeno zdravljenje. Dobil sem vtis, da jim nikoli, ne podnevi ne ponoči ni bilo težko hoditi k bolnikom, jih opreževati, kako se počutijo in jim pomagati, če je to potrebno. In vse to delajo poleg drugega vsakdanjega napornega dela (operacije, redni pregledi itd.).

Toda bolniki so med ležanjem v bolnišnici zaupani tudi pomožnemu bolniškemu osebju (tu ne govorimo o pomožnem medicinskem osebju). To osebje ima z bolniki mnogo opraviti, da jim olajša zdravljenje. Zlasti bolniki, ki ne morejo hoditi in bolniki po operaciji so navezani na mnoge nujne usluge bolničarjev in bolničark.

Iz lastne izkušnje, pa tudi iz izkušenj drugih bolnikov vem, da to osebje ne opravlja skrbno tega svojega dela, ali bolje rečeno, da ga opravlja drugače, kakor delajo to zdravniki in ostalo medicinsko osebje. Ravnanje tega osebja z bolniki ni na tisti splošni ravni skrb in pozornosti, ka-

kršno vidi človek v tej zdravstveni ustanovi. Zato pa prav to dejstvo vzbuja pozornost. Nekateri bolničarji se razjeze, če prosijo bolnik za kozarec vode, češ da morajo hoditi ponjo v kopalnico. »Zakaj pa nisi zahteval vode, ko sem šel ponjo za drugega bolnika?« odgovori bolničar, kakor da bi človek vedel, kdaj gre po vodo v kopalnico, ali da bi postal žejen prav v trenutku, ko gre po vodo za drugega bolnika.

Ne obračunavam teh primerov ločeno o tej zdravstveni ustanovi (kjer je morda streženo osebje še najboljše). Prepričan sem, da se dogaja to v večini naših bolnišnic. Znatno del bolniškega osebja ne ravna z bolniki tako, kakor bi bilo treba. Nič ne doim, da je delo bolniškega osebja naporno, čisto pa tudi bolniki nimajo takta in razumevanja z bolniškim osebjem. Za delo v bolnišnici ne zahtevajo zmeraj posebne medicinske izobrazbe, o nekaterih preprostejših opravilih celo sploh ni potrebna. Zmeraj pa je potrebna zvestost, da dela tudi bolniško osebje z bolniki, da na svoj način prispeva k njihovemu ozdravljenju. In če ne zahtevajo posebne strokovne izobrazbe, pa morajo pristojni organi zahtevati od bolniškega osebja osnovno pozornost in lepo ravnanje z bolniki. Kadar se bolničar odloči za takšno delo, bi se moral tega zavedati. Če pa tega ne more doumeti, so vodstva zdravstvenih ustanov in njihove poklicne organizacije poklicane, da bolničarjem pri tem pomagajo. Vzgaјati te ljudi v takšnem duhu je nujno potrebno, in sicer stalno in sistematično, ne pa samo od primera do primera.

Nasled je treba še ugotoviti, da bi moral tudi ob izbiri ljudi za ta poklic in sprejemanju v službo veljati nekakšen kriterij, ki bi upošteval, ali bo bodoči bolničar ali bolničarka po svojih kvalifikacijah in jasni predstavi o delu v bolnišnici usrežal tej nalogi ali ne. Najmanj pa bi smeli dovoliti, da se zatekajo v to službo ljudje, ki drugod ne morejo dobiti zaposlitve.

Ivan Crnojević, Beograd

Ugodnost za turiste
v Baški

Baška, 2. avg. V Baški, znamenit letovišču na otoku Krku, so začeli uvajati posebne turistične aranžmaje z znatno nižjimi cenami: 380 do 440 din dnevno. Koristnikom aranžmajev je omogočeno tudi brezplačno kopanje in uporaba sandolinov.

Dve smrtni žrtvi v Štorah

Štor, 3. avgusta. Včeraj popoldne je tov. Ivan Burger, delavec v železniški Štori, doma iz Teharja, razkladal iz varnega staro železo. Ko je delo končal, je prišel k njemu še Franc Vengust iz Grobelnega in sta poleg naloženega železa nekoliko pospela. Nenadoma, ob pol 17. uri, pa se je železe zrušilo in podalo pod seboj obe žrtvi. Menijo, da se je nesreča zgodila bodisi, da je bilo železe slabo zloženo, ali pa da so se pod težo vdrla mehka tla.

Osnutek spomenika

Gozdarski strokovnjaki razpravljajo, kako bi obvarovali naše gozdove

Ljubljana, 3. avgusta. — Pripravi za gozdarstvo LRS v Ljubljani se je začela danes konferenca gozdarskih strokovnjakov — zastopnikov vseh okrajev in gozdnih gospodarstev LRS.

Na konferenci so govorili o važnih vprašanjih za sestavo 10-letnega perspektivnega načrta v gozdarstvu in lesni industriji, kakor tudi za sestavo družbenega načrta gojitve in izkoriščanja gozdov za leto 1955. V povojnih letih smo namreč posekali več, kakor je prirastlo. Pravilno gospodarjenje z gozdovi pa ni samo osnova trajnega gozdnega bogastva, temveč tudi osnova za ohranitev kmetijstva in vse kulture.

Pri nas je potrošnja lesa in drv prevelika. Zaradi tega bodo uvedli strogo nadzorstvo nad sečnjo lesa.

V šoštanjskem in radovljanskem okraju že ugotavljajo, kolikšna je potrošnja lesa in drv za kurjavo. Anketo bodo opravili gozdarski strokovnjaki po navodilih Zavoda za statistiko. Anketo so sklenili izvesti tudi v drugih okrajih.

Gozdarski strokovnjaki so posvetili veliko pozornosti investicijam za ceste, ki so važno poglavje v našem gozdarstvu.

Sestanka Svetovnega združenja zdravnikov

se bodo udeležili tudi predstavniki Jugoslavije

Beograd, 3. avg. (Tanjug.) — Od 26. septembra do 2. oktobra bo v Rimu VIII. generalna skupščina Svetovnega združenja zdravnikov. V delegaciji Zvezne

dravniških društev Jugoslavije, ki bo sodelovala na tem zasedanju, bodo profesor dr. Boško Niketić, predsednik zveze profesor dr. Božidar Djordjević, generalni tajnik zveze in tajnik zveze docent dr. Vojislav Danilović in dr. Slavka Morić.

Ena izmed glavnih tem letošnje skupščine se nanaša na proučevanje sistema socialnega zavarovanja v posameznih deželah s posebnim ozirom na način poslovanja službe zdravstvene zaštite v okviru teh sistemov. Na skupščini bodo razpravljali o dopolnitvi mednarodnega zakona o zdravniški etiki, ki naj bi ga dopolnili z določbo, ki bi opredelila dolžnosti zdravnikov do družbene skupnosti. Pričakujejo, da bodo med resolucijami skupščine tudi resolucije, v katerih bodo delegati nastopili proti eksperimentiranju na človeku in proti bakteriološki in atomski vojni.

Skenili so, da bi o vseh vprašanjih izdelali solidne elaborate, ki bodo potrebni tudi za dobivanje investicijskih kreditov.

Jutri se bo seja nadaljevala.

Požar v tovarni organskih barvil zaradi vročine

Celje, 3. avgusta. V tovarni organskih barvil v Cretu se je danes popoldne okrog 17. ure vnela soliterna kislina v skladišču na prostem, pod provizorično streho. Eksplozije prve petdesetlitrne steklenice je povzročila močna popludnaska pripeka. Požar je zajel 50 steklenic, ostale pa so gasilci rešili. Materialna škoda še ni znana.

Prišlo je 180 rojakov iz Francije

Ljubljana, 3. avg. (Tanjug.) — V Jugoslavijo je prispelo 180 naših izseljencev iz Francije, večidel izseljencev iz Pas de Calaisa, članov Društva Jugoslovancev v Franciji. Med njimi je tudi tajnik društva Ivan Demšar. Izseljenci se bodo mudili v Jugoslaviji štiri tedne. Udeležili se bodo proslave »Izseljenskega tedna«, ki bo v drugi polovici avgusta.

Bivši predsednik mesta Londona v Sarajevu

Sarajevo, 3. avg. (Tanjug.) — Na povabilo predsednika mestnega ljudskega odbora je danes prispel v Sarajevo nekdanji predsednik mesta Londona G. Edwin Bailis s svojo soprogo. G. Bailis bo ostal v Sarajevu do ponedeljka, zatem pa bo odpotoval v Mostar in Dubrovnik.

Voditelji podmladka Rdečega križa Indije, Sijama, Indonezije in Avstralije na obisku v Jugoslaviji

Kot gostje Rdečega križa Jugoslavije so predvčerajšnjim prispeli v Beograd voditelji podmladka Rdečega križa iz Indije, Sijama, Indonezije in Avstralije. V Jugoslaviji bodo ostali osem dni. Včeraj so si ogledali zanimivosti Beograda in obiskali nekatere ustanove Rdečega križa. Včeraj popoldne so prispeli v Osijek, kjer bodo obiskali gradbišče mestnega vodovoda in kulturne ustanove, zvečer pa bodo prisostvovali vajam osiješke teniske enote Rdečega križa na Jenkovcu.

NOVI PREDPISI

Zvišanje zneskov obračunskih plač za nekatere skupine podjetij

Odbor za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta je izdal odlok, s katerim so ljudski odbori okrajev (mest) oziroma njihovi zbori proizvajalcev pooblaščen, da lahko ob upoštevanju naporov in pogojev dela zvišajo zneske obračunskih plač, in sicer časopisno do 18%, gradbenim in hidrogradbenim podjetjem za njihova predorna gradbišča za 15 odstotkov, kamnolomom s strokovno obdelavo kamna in tiskarnam za 10%, gradbenim in hidrogradbenim podjetjem ter podjetjem za reševanje in vlečenje ladij za 5%. V teh odstotkih zvišanja so vključeni dosedajni odstotki nižjih obračunskih plač, ki so bili za posamezne izmed omenjenih skupin podjetij predvideni z zveznim družbenim planom 1954, veljali pa bodo od 1. januarja letos.

Kontingenti za izvoz raznega blaga in potrebščin

Odbor za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta je določil kontingente za izvoz živine, mesa ter nekaterih drugih potrebščin in proizvodov. Kontingent prašičev in svinjine znaša za avgust 3500 ton, kontingent goveje živine in govedine pa 200 ton, torej manj kakor v juniju in juliju.

Izvojni kontingent za pocinkane šivne cve znaša 1000 ton, plinskega olja je moč izvoziti do

15.000 ton, vtem ko se količina odpadkov predelane surove nafte (gorilnega olja) za izvoz poveča od 20.000 na 40.000 ton.

Koeficienti za obračunavanje razlik v cenah pri izvozu

Z odloki Odbora za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta so določeni koeficienti za obračunavanje razlik v cenah pri izvozu. Za pocinkane šivne cve znaša koeficient 1,35, za motorje z notranjim izogrevanjem 2,00, za ročno orodje in budike 2,50, za etična olja 1,50, za ekstrakte 1,35, za proizvode domače dejavnosti 2,00, za usnjeno jermenje pa 1,50.

Za živo govejo živino se zniža koeficient od 0,65 na 0,55, za žive prašiče od 0,60 na 0,50, za govedino od 0,70 na 0,55, za svinjino pa od 0,65 na 0,50. V elektroindustriji pa se koeficienti za obračunavanje razlike v cenah proizvodov zvišajo, in sicer za transformatorje in galvanne elemente od 2,00 na 2,50, za velike in srednje rotacijske stroje, kakor tudi za razklopne aparate za visoko in nizko napetost od 2,25 na 2,50, vtem ko je za razvodne plošče koeficient določen na 2,50. V lesni industriji se koeficient za lesene zaboje zviša od 1,25 na 1,50.

Regresi za umetna gnojila in semena

Včeraj je začelo veljati več novih gospodarskih predpisov. Danes objavljamo predpise o nadomestilu pri prodaji umetnih gnojil, sredstev za zaščito rastlin, goriva in mazil za kmetijske potrebe ter pri prodaji semen.

Za uvožena umetna gnojila bo regres znašal: za kalcamon salpeter 25.500 din, za čisti soliter 29.000 din, za tomagovo žlindro 14.000, za kalijeve soli 13.500, za kaljev sulfat 29.000 din. Za domača gnojila so predvideni regresi: za superfosfat (12.000 din), za kalcijev cianamid (Ruše) — 31.000, Dugi rat 36.000, za amonijev sulfat (za neposredno uporabo 22.000, za mešana gnojila 19.000, za nitrofosfat 25.000 din, za KAS 20.000, za amonijev fosfat (19.500) in za nitrofos (22.500).

Ob nakupu semen je odobreno

nadomestilo kmetijskim posestvom, ustanovam, ekonomijam in kmetijskim zadrugam ter individualnim kmetijskim gospodarstvom. Le-ti imajo popust od prodajne cene proizvajalca (podjetja za semena oziroma kmetijskega posestva). Popust za pšenico, rž in ječmen znaša 8 din za kilogram, za hibridno koruzo 18 din, za čisto sortno koruzo 12 din za rano koruzo 12 din.

Cene pšenice

Beograd, 3. avgusta (Tanjug.) Zvezna uprava za prehrano sporoča, da je odbor za gospodarstvo v Zveznem izvršnem svetu sklenil, da je treba izplačati vsem kmetom, ki so kontrahirali letošnjo pšenico, 24 din za kilogram, namesto 23 din, za kolikor je bila pšenica kontrahirana.

BOLNIŠNICA NA JESENICAH

RAZPISUJE

naslednja delovna mesta:

mesto oddelčnega zdravnika na internem odd. (pozneje možnost specializacije). Dopolnilna plača 5000 din

mesto šefa lekarne (farmaceuti)

Dopolnilna plača 5000—7000 din

tri mesta babic za ginekološko porodniški odd.

Prosilci naj vložijo prošnje s kratkim življenjepisom na naslov: BOLNIŠNICA JESENICE

UPRAVA BOLNIŠNICE

Družba ščiti tiste ki delajo za njene koristi

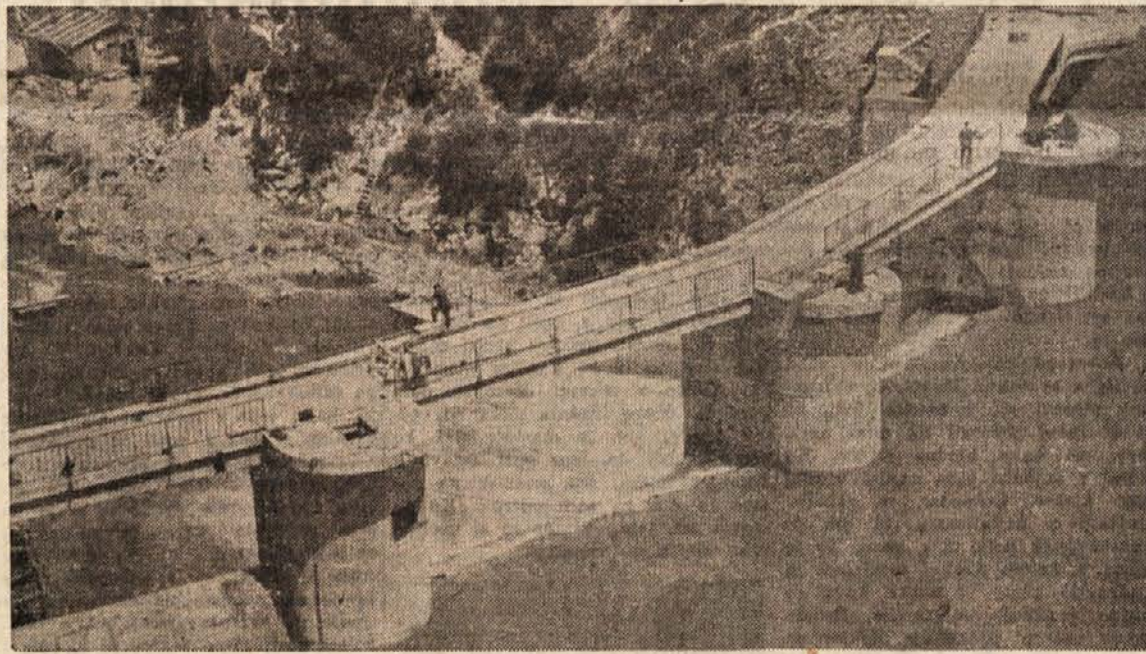
O nekaterih pojavih pri odpuščanju delavcev

Podatki poslovalnic za delo, inšpekcij dela, arbitraž ter sindikalnih svetov opozarjajo, da se pri odpovedih delovnih razmerij še dogajajo nepravilnosti. Mestna arbitraža v Ljubljani je lani obravnavala 262 primerov (mesečno povprečno po 22) odpovedi. V 158 primerih je ugodil pritožiteljem, ker odpovedi niso bile umestne. Letos ima ta arbitraža nekoliko manj dela (od 15 do 20 primerov mesečno, razen v zadnjem mesecu, ko je spet obravnavala več kakor 30 odpovedi, ki pa jih je bilo treba večinoma razveljaviti). Podobne podatke najdemo tudi pri arbitražah v drugih krajih. V splošnem se torej število nepravilnosti pri odpovedih polagoma vendarle zmanjšuje, dogajajo pa se še.

Arbitraže, inšpekcije dela in sindikalni sveti v glavnem pravilno izpolnjujejo svoje dolžnosti, kadar obravnavajo spore zaradi odpovedi dela, s čimer opravljajo tudi pomembno vzgojno delo. So pa primeri, v katerih ti odgovorni činitelji nepravilno uveljavljajo zaščito posameznih delavcev ali uslužbencev. Kadar nastane zaradi odpovedi spor med podjetjem in delavcem, skušata oba dokazati svoj prav. Pri tem se večkrat zgodi, da so ti forumi različno obveščeni o razlogih za odpoved, zaradi česar se odločijo za nasprotno stališče, tem prej, če ne upoštevajo enakih splošnih meril in zaradi preoblice dela zadeve ne utegnejo temeljito proučiti. Predsedstvo sindikalnega sveta v Ljubljani je n. pr. na eni izmed zadnjih sej ugotovilo, da sindikat večkrat skuša za vsako ceno, tudi nepravilno, uveljavljati zaščito posameznikov. Jasno je, da to ni prav. Z zaščito takih posameznikov, ki s slabo delovno disciplino, malomarnostjo, intrigantstvom ali kako drugače mečejo polena pod nove svojemu kolektivu, sindikat napakno opravlja svojo funkcijo. Takšen oportunistični štiti čisto najbolj zaostale težnje posameznikov, škoduje prizadevanju za doseganje večje produktivnosti ter otežkoča krepitev socialističnih odnosov v kolektivih. Sindikati so dolžni bediti nad pravici posameznikov, toda pri tem ne smejo pozabiti koristiti celotne družbe.

Tudi socialnost in humanost sta pri obravnavanju posameznih odpovedi marsikdaj le na prvi pogled na mestu. V nekaterih primerih se pretirano ali napakno upoštevanje teh dveh načel sprevrže naravnost v njuno nasprotje in v škodo. Neumestna socialnost n. pr. v korist skrajno nediscipliniranega posameznika nanj ne more vzgojno vplivati, temveč mu daje potuho, kolektiv in družbi pa škoduje. Čemu bi nekoga silili s kruhom, če on meče v nas kamenje, če noče pošteno sodelovati v skupni borbi za gospodarski in splošni napredek, ki nam edini lahko nudi boljše življenje? Seveda pa je dolžnost kolektiva, da skuša vzgojno vplivati na takega človeka, še preden pride do odpovedi.

Inšpekcije dela, poslovalnice za delo in komisije za soglasje pri sindikalnih svetih tu in tam nepravilno ravnaajo tudi zato, ker

Pogled na veliko pregrado hidrocentrale Jajce II, ki je hkrati most čez Vrbas

Taborišče na Ljubeljskem prelazu, podružnica zloglasnega Mauthausena

»Osvobodil bom človeka poniževalne blodnje, ki se imenuje vest«

— s tem ciničnim Hitlerjevim geslom, ki so ga nacisti zvesto izpolnjevali nad interniranimi evropskimi rodoljubi v nacističnih taboriščih, začelja Francoz Gaston Charlet pripovedovanje o strahotah v taborišču na Ljubeljskem prelazu, ki ga je v obliki intervjuja pričel objaviti publikacija Centralna delavska in socialistična založba (Populaire du Centre, Paris, 1945).

Takole opisuje bivši francoski interniraneec svoj prihod v taborišče na Ljubeljskem prelazu:

Dne 18. julija 1943 so nas Nemci po trimesečnem trpljenju v Mauthausenu odpeljali na Ljubeljski prelaz, sto kilometrov zračne severno od Trsta, v pogorje Karavank, koder je tekla stara avstrijsko-jugoslovanska meja. Naša naloga je bila, prebiti važen cestni predor, ki je bil velikega strateškega pomena. To je bila vojaška cesta številka 333, predor pa je bil namenjen za umik nemških trup na begu iz Italije. Jugoslavije in Grčije. Naše taborišče je bilo kakih devet kilometrov oddaljeno od mesta Tržič. Na postajo v Tržiču smo prispeli 18. julija 1943. Prebivalstvo, katerega ponos in dostojanstvo nasproti osvajačcem bi lahko dali za ogled družine evropskim narodom, nas je kljub temu, da so nas najpili kot nevarne zločince, sprejelo z bolesto naklonjenostjo. To nam je globoko ganilo. Občleni smo bili v značilne progaste obleke internirancev. Ko smo 18. julija zvečer poskakali s kamionov, pri čemer so nas stražarji priganjali s korbami, so nas v ljubeljskem taborišču sprejeli zmučeni in sestradani tovariši, ki so mesec pred nami prispeli sem podirali ogromne smreke, postavljali barake graditi stražne stolpe in bodečo žico.

Preden so nam dodelili postelje, nam je šef bloka s palico v rokah, stoječ na mizi, držal govor. Takole je dejal:

»Ne pozabite, da tu nimate nikakih pravic, temveč

samo dolžnosti: ubogati in delati. Vi ste le številke, ki jih bomo črtali, kadar bomo hoteli.«

Opolnoči smo legli, ob pol petih jutru pa nas je zbudil zvonec. Pomešali so nas v delovne skupine in ob šestih so nas odvedli v neko grapo, od koder smo morali odnašati ogromne posekane smreke. To je bilo hudo delo za nevarnega človeka, kaj šele za internirance, ki je prebil tri mesece lakote v Mauthausenu. Nerodni smo bili pri delu, toda za nami so stali čuvaji z bikovkami ali gumijevkami, ki so imele ježne žice. Na naše glave, hrbte in obraze se je vsul dež udarcev, ki ni prenehali, dokler niso bila prva drevesa spravljena na vrh hriba. Bilo je komaj 20 minut čez šest uro, toda mi smo imeli obraze že vse v krvi in razbolele boke.

Prebijanje predora (1700 m v dolžino, 12 v širino in 10 m v višino) je bilo glavno delo. Pozimi smo morali odmetavati sneg. Večkrat nas je zasul plaz in si nismo mogli drugače pomagati, kot da smo skozi zaledenelo plast snega do taborišča izsekali tudi po več sto metrov dolg predor. Termometer je kazal 35 stopinj pod ničlo. Bili smo, kakor običajno, oblečeni v čraste bombaževinaste obleke. Sneg nam je bil prejšnji dan premočilo jopiče in plašče, ki jih nikoder nismo mogli posušiti. Z mokrimi oblekami smo drugo jutro spet šli na delo. V hipu smo bili negibni kot ledeni stebri. To jutro — šteli smo 29. januarja 1945 — nismo pomagali ne udarci, ne grožnje poživljenih esesovcev. Tovariši so začeli drug za drugim padati. To jutro so ugotovili 20 primerov kapi in preko 150 primerov zamrznjenj nog, rok in ušes.

Jedli smo v popolni tišini. Bog ne daj, da bi si kdo drznil pogledati »Caida« (poglavarja) kajti včasih je bil dovolj samo pogled, pa si že izzival. Kazni so bile posamezne in kolektivne. Če si sam prestajal kazen, si moral zavzeti držo »mirno«. Začela je padati serija udarcev s pestmi v obraz in gorje ti, če si se pri tem le ganil. Kolektivna kazen pa je bila taka da so morali vsi od ene mize ali iz enega bloka iti ven

Trgovina Vzhod-Zahod

Revizije seznama prepovedi in kontrole izvoza

Letos 16. avgusta bodo začeli veljati spremenjeni sezname embarga, prepovedi in kontrole izvoza strateškega gradiva v Sovjetsko zvezo in dežele pod njenim vplivom. Seznam strateških potrebščin, katerih izvoz je bil doslej povsem prepovedan, je obsegal 250 proizvodov; revidirani seznam jih obsega 170, kar pomeni, da je bil skrčen za 80 proizvodov. Hkrati so tudi podrobneje opisane posamezne vrste blaga, katerih izvoz bo še prepovedan, da bi se v prihodnje ognili različnim tolmačenjem med deželami, ki izvoz prepovedujejo. Drugi seznam obsega blago, katerega izvoz je podvržen količinski kontroli, in ta seznam se je spremenil mnogo bolj. V njem je bilo 90 proizvodov, katerih izvoz ni bil prepovedan, marveč samo pod kontrolo z možnostjo, da bi ga v trenutku, ko doseže določeno višino, prekinili. Ta seznam so zdaj skrčili na 20 proizvodov ali malone za štiri petine.

Sestavili so poseben seznam za ka razširila tudi na trgovinske posle svojih podjetij z neangliškimi blagom. Seznam prepovedi in kontrole nad izvozom v dežele sovjetskega bloka so spremenili po več mesecev trajajočih pogajanjih. Na pobudo Velike Britanije so sklicali prvo konferenco s predstavniki ZDA v marcu v Londonu. Na njej so izmenjali gledišča. Ni pa prišlo do konkretnih sklepov, ker so bila mnenja zelo različna. Pogajanja so se nadaljevala. Letos v juniju je odpotoval angleški minister za trgovino v Washington, da bi nadaljeval razgovore z direktorjem Uprave za posle s tujino Stassenom. Potem so se razgovori nadaljevali v Parizu na sedežu skupnega kontrolnega organa. Sedanjí sklep o reviziji seznamov je sad sporazuma med Veliko Britanijo in ZDA, s katerim soglašajo tudi ostale zainteresirane dežele, ki so podpisale sporazum o kontroli nad izmenjavo.

Revizija embarga nedvomno pomeni, da se je razširila možnost trgovine med Vzhodom in Zahodom. Zdal

je zahodnim deželam omogočeno povečati izvoz nekaterih industrijskih izdelkov in surovin. Te možnosti so seveda odvisne od njihovega uvoza iz dežel sovjetskega bloka.

Po podatkih, povzetih iz najnovejšega trimesečnega biltena Evropske gospodarske komisije, se je razvoj trgovine med Vzhodom in Zahodom (na bazi 1950 = 100) doslej razvijal takole:

Leto	Uvoz v Zah. Evropo	Izvoz iz Zah. Evrope
1938	305	295
1940	111	103
1950	100	100
1951	89	98
1952	85	91
1953	88	105

Kakor vidimo, se je izmenjava med Vzhodom in Zahodom po vojni skrčila za dobro polovico predvojnega. V svetovni trgovini znaša zdaj približno 1,5%. Do leta 1952 je nenehoma padala in šele leta 1953, potem ko je bila Sovjetska zveza primorana obrniti se na vire preskrbe zunaj svojega področja, se je nekoliko povečala. Ta težnja se je nadaljevala tudi letos, kajti kakor vse kaže bodo morali potrebe Sovjetske zveze in dežel pod njenim vplivom, zlasti po živilih, delno še zmeraj kriti iz uvoza. Evropska gospodarska komisija je računala, da bi se lahko izmenjava z Vzhodom letos v primerjavi z lanskim povečala za četrtino.

Ko so strokovnjaki Evropske gospodarske komisije analizirali možnosti in sestavo izvoza iz sovjetskega bloka, so prišli do sklepa, da ni kaj prida upanja glede izvoza žita s tega področja. Isto velja za premost. Glede izvoza mehkega lesa računajo s možnim povečanjem za 50%, prav tako pa tudi s povečanjem izvoza nafte iz SZ in Rumunije. Ostali proizvodi s katerimi se je SZ zadnje čase pojavila na svetovnem trgu, kakor so kovinske rude, surovo železo, bombaž itd., ne veljajo za zanesljive, ker jih SZ sama potrebuje. Vsekakor je treba razna blaga računati tudi s možnostjo prodaje novih količin zlata, platine in srebra. Kar se tiče uvoza sovjetskega bloka, menijo gospodarski strokovnjaki, da bodo imela v njem znatno vlogo živila.

Vzle temu pa je trgovina med Zahodom in Vzhodom še zmeraj na zelo nizki ravni in tako bo ostalo tudi, če se bodo uresničile napovedi o njenem povečanju za četrtino v letošnjem letu v primerjavi z lanskim. Povečanje izmenjave se nanaša do- stej malone izključno na SZ, kar pomeni, da njena kontrola nad zunanjo trgovino podrejenih dežel :

V Bosni in Hercegovini grade štiri velike mostove

Sarajevo, 3. avg. (Tanjug). — V Bosni in Hercegovini grade štiri velike mostove. Nedavno so začeli graditi kakih 100 m dolg most čez reko Uno v Bosanski Krupi, ki bo dograjen do konca leta. Most čez reko Čehotino v Foči, ki bo stal 37 milijonov di-

narjev, bo prav tako dograjen do konca tega leta. Na železniškem mostu čez Savo pri Bosanskem Samcu so že postavili železno konstrukcijo. Ta most bo dolg 1140 m. Dograjen bo do konca leta. Gradijo tudi most čez reko Savo pri Bosanski Gradiski, ki bo dolg 240 m.

Razen mostov so začeli v Bosni in Hercegovini obnavljati staro cesto od Bosanskega Broda prek Sarajeva in Mostara do Metkoviča. Po desetletnem planu bodo porabili za zgraditev te magistrale več kot trinajst milijard dinarjev. Začeli so tudi graditi moderno cesto Sarajevo—Tuzla ter moderno cesto od Dvornika do Drinjače.

IZ LJUBLJANE

Na gospodarski razstavi v Polju je marsikaj, kar preseneča

Ljubljana, 3. avgusta. V soboto je bila ob slavnostnih v Polju odprta tudi gospodarska razstava, ki prikazuje gospodarsko dejavnost na področju poljske obeline. Vsi organizirani razstavi v Sentvidu je bila to že druga letošnja gospodarska razstava na področju Ljubljane. In prav gotovo ni odveč omeniti, da sta bili obe razstavi odprti v obrobni obliki Ljubljane, da pa v mestu samem še nekaj let ni bilo mogoče organizirati podobne gospo-

darske prireditve. Prav zato gre takoj gospodarskim organizacijam Sentvida, kakor tudi Polju še posebno priznanje. To tem bolj, ker so gospodarske razstave v Polju namenjale organizirani razstavi. Toda premalo zanimanja in prometa prizadevajo razstave lani ni prišlo. Letos so se nisti je bilo najbrž vzrok, da do te priprave za razstavo lotili bolj temeljito. In rezultat tega je sedanja razstava, ki je Polju prav gotovo v ponos. Na sedanji razstavi je razstavljena skoraj izključno obrtna delavnost. Morda so se nekateri zasebni obrtniki zaradi davčne politike zbal razstaviti svoje izdelke, nerazumljivo pa je, zakaj se nekateri drugi, zlasti obrtniki mehanske stroke niso odzvali povabilu na sodelovanje pri razstavi. Še bolj nerazumljivo pa je, da stališče nekaterih podjetij, zlasti večjih, ki tudi niso čutila potrebe sodelovati na gospodarski razstavi. Podjetje »Petrol« ima seveda glavna skladišča v Zalozi in vendar na razstavi ne sodeluje. Isto velja za Silos, ki bi lahko marsikaj zanimivega prikazal. Tovarjina kemikalij izdelkov Arko najbrž ni čutila potrebe razstaviti svoje izdelke. Podjetje Zima prav tako ne. Prav tako ne sodeluje na razstavi Vata, tudi ne Kafilierja, pa tudi papirnice Vevče je tako skromno predstavljena, da njen oddelek gotovo ne ustreza moči in kvaliteti te velike tovarne papirja.

Kljub temu pa je celotna razstava lep prikaz gospodarske dejavnosti na področju občinskega ljudskega odbora v Polju. Ljubljanečanom predvsem, ki menijo, da je poljsko mizarstvo doma samo v Sentvidu, bodo prikupili izdelki mizarških obratov Polja prav gotovo prijetno presenečenje. In morda niso netočne besede nekoga, ki je dejal, da nekateri mizarji izdelujejo pohištvene opreme za okras, poljski mizarji pa za potrebe ljudi. Marsikoga bodo presenetili izdelki kolarske delavnice, ki izdeluje vozove na gumijastih kolesih iz razbitih avtomobilov. Mizarški izdelki stroj je omenjeval vreden izdelek strojne delavnice. Sploh no kovači in koljarji na razstavi številno zastopali. Tudi izdelki pasarske delavnice, lestenec in razni emblemi, vzbujajo pozornost. Preseneča, da sta na področju občine dve ilvarski delavnici. Ena izmed njih izdeluje tudi odlikte za ogrode pisalnih strojev tovarne Rog Lepo je predstavljena tovarna Toira, ki izdeluje najrazličnejše trakovice za vzmetne nekrbe. Tudi podjetje Stavba zaslužni polvala. Mizarški obrat razstavlja mizarске izdelke, na dvorišču pa so zidari postavili model mašine hiše s prikazom vseh faz zidarskega dela. Omeniti je treba tudi izdelke čevljarje, podjetja Silvalnica, izdelke poljske molarne delavnice Uprave gluhonemih v Zado, brovi, razstavo podjetja Hranila in seveda še rošinskiro-turistično razstavo, ki dokazuje, da se je rošinstvo v Polju pod novim vodstvom v zadnjem letu izredno dvignilo.

iz barake ob kakršnem koli vremenu, se zvrstili na zbornem mestu in začeli tekati, legati na tla, čepe skakati itd. Po napornem dvonajsturnem delu je imela taka telovadba uničujoče posledice.

Vsekdar so nam govorili: »Vi ste premaganci, nad vašim življenjem in smrtjo imamo vso pravico. In vedite, da ste določeni, da se ne boste vrnili domov...« Na to nas je često opominjal tudi esesovski komandant taborišča.

Zjutraj, ko smo prišli na gradbišče, je šef oddelka večkrat poklical eno ali dve številki. Ti dve žrtvi sta morali v skupino, ki je delala v bližini straže. Kmalu so se zaslišali strelji, ki so pokončili njuni življenji. Nesrečneža so poslali iskat kakšno desko ali buturo dva do tri metre izven črte. Če se je kdo branil iti tja, so bili tam nemški šefi, ki so začeli vanj metati kamenje ali pa ga porivati v dosegu puške.

Težko je povedati, koliko jetnikov je končalo na Ljubeljskem prelazu. Število internirancev je namreč stalno nihal od 300 do 1200 moč. Težko je to ugotoviti, ker so težko bolne stalno odvažali v Mauthausen, kjer so pogostokrat izginili v nenasičen žrelu tamkajšnje-ga krematorija. Tudi na Ljubelju so onemogle jetnike sežigali. Odvečilo so jih kar na prosto, v osušeno strugo gorskega hudournika, kjer so stali štirje majhni oporniki iz surove opeke, dva kosa železa po dolgem in trije počez. Tja gor so položili truplo, ga polili z oljem ali nafto in zažgali.

Francoske internirance iz Ljubelja so osvobodili borci Titove armade, potem ko so jih esesovski vodili skozi predor proti Beljaku. Bil je to oddelek Titove vojske, ki je operirala na tem ozemlju. Veliko esesovcev je že ponoči izginilo, pet krvnikov iz spremstva pa so Jugoslovani takoj odpeljali v štab svojega odreda. Stopeneset naših tovarišev, članov komunistične partije, je ostalo v vrstah armade maršala Tita, da bi pomagali pri čiščenju ozemlja nemških hord. Tem tovarišem se je pridružil še nekaj Poljakov, tako da je naš transport štel le še kakih 700 moč.

Potem sem sodeloval pri mednarodni zdravstveni komisiji in z angleško mislijo iskal vojne zločince. Predvsem esesovce naše komande, ki so se preoblečeni pomešali med vojne ujetnike ali pa so se skrivali v okolici. Zal, je zavezniška armada prerahločutno ravnala s temi zločinci.

(Po intervjuju Gastona Charleta priredil N. Z.)

NAŠIM MLADIM BRALCEM

Ivančkova prva naloga

Takoj ko se je zdanilo, je Ivanček vrgel odejo raz sebe in skočil iz postelje. Umil se je in oblekel ter šel iz hiše.

V tem času so bili na ulici edino raznašalci časopisov in mlekariče.

Težko bi trdili, da je Ivanček to noč spal. Prej bi lahko rekli, da ni. Prijatelji in vsi ostali, ki so ga poznali, so ga poznali kot dečka, ki je znal biti točen. Kar koli bi mu zaupali, naj stori, bi storil. Če mu je pa bilo naročeno, naj o nečem ne govori, je bilo, ko da je bilo zemlji zaupano. Takšen je bil Ivanček.

Bil je suhljat, koščen, spičast, rjavkastih in kodravih las. Oči so se mu živahno smehljale. Imel je še starejšega brata in starejšo sestro.

v njihovo hišo. Takoj jo je vzljudil zaradi njenega tihega značaja in zaradi topline v besedah, s katerimi se je obrnila nanj. V sobi je bil sestanek. Navzočih je bilo več tovarišev in tovarišic. To tiho dekle pa je prišlo ven, stopilo k Ivančku in mu dejalo: »Ivanček, jutri zjutraj boš moral opraviti majhno nalogo.« Ivanček je pričakoval, da mu bo še kaj naročila, toda ona je takoj šla na ulico.

Ostal je sam z mamo v kuhinji in razmišljal. Ves čas je imel v mislih njene besede: »Jutri zjutraj boš moral opraviti majhno nalogo.« Kaj je ta naloga?

Močno je bil radoveden, kaj neki bo. Prebedel je noč v mislih na to in zgodaj vstal.

smeh. Ni ji šel naproti, temveč jo je počakal. Ko je bila čisto blizu, ga je vprašala: »Ali je kdo v hiši?«

»Ne!«

To je pomenilo: Varen vhod. Ivanček je pričakoval, da mu bo povedala, kaj mu je storiti, preden bosta stopila v hišo. Zato je hodil počasi. Dekle je stopalo po dvorišču in gledalo v okna Ivančkovega stanovanja. Komaj sta prišla do vrat, je mama nagovorila Ivančka:

»Kje pa si bil vse jutro?«

Dekle je pogledalo Ivančka z nezaupanjem in molče.

Mama je dekletu z glavo pokazala proti vratom in šla po svojem poslu. Dekle je stopilo v sobo in našla v njej Ivančkovo sestro. Ko pa je le-ta zagledala brata, mu je karajoče dejala:

»Od ranega jutra si ko kak pobalin na ulici!«

Ivanček je hotel nekaj reči, pa se je Marjana vmešala:

»Kaj pa vsi kričite nanj? Ivanček je priden deček. Kaj ne, Ivanček?«

»Imel sem sestanek.«

»Sestanek? S kom?«

»Kakšen sestanek, Ivanček?« je vprašala Marjana.

Ilipoma mu je postalo nekako čudno in se je obiral. Slednjič se je ozrl k sestri in ji dejal:

»Prosim te, da greš ven.«

Sestra ga je najprej čudno pogledala, nato se je nasmejala in šla res iz sobe. Ko sta ostala, se je Ivanček obrnil k Marjani in ji dejal:

»Nate sem čakal celo jutro. Rekla si mi, da bom moral nekaj opraviti... Pa...«

»A tako. To bi pa lahko tudi pred Marjo povedal...«

»Ne... Mara bi...« Ivanček je žalostno uprl oči v dekle, ki se je smehljalo. Da mu ne bi vzela navdušenja za posel, se je kaj zresnila.

»Sel boš v Cvetkovo delavnico in kupil glinaste lonce. Kupil boš tri srednje velike... Kot za šalo boš poprosil še za malo gtine. Ko se boš vrnil, me morda ne bo tu. Ti boš že znal lonce skriti.«

Ivanček je bil presenečen. Posadil si je kapo na glavo in stekel iz hiše. V tleh, štirih skokih je že bil na ulici. Napotil se je na naravnost proti delavnici.

V takih glinastih loncih so nato nosili hrano političnim zapornikom. Toda glavno je bilo to, kar je bilo med dvema dnoma. Tukaj so bili skriti razni izpisani lističi. Tako so si tovariši na svobodi dopisovali s tovariši, ki so bili zaprti.

Ivančkova naloga ni bila težka, toda bila je važna.

On ni vedel, koliko je opravil, toda bil je zadovoljen in ponosen, ker je svojo prvo nalogo resno razumel in jo opravil, kot je bilo treba. To je čutil iz do-

brega pogleda dekleta, ki mu je nalogo dala in iz njenih besed: »Ivanček, ti si dober deček. Veš, da si veliko storil.«

Predrag Sarić

Volk in jagnje

Volk je bil močno lačen, a nikjer ni mogel dobiti nič za pod zob. Pa se je pritihtapil do nekakega dvorišča, v katerem so bili zaprti jagnjčki. Ograje ni mogel preskočiti, pa je zaklical:

»O, jagnjčki, moji prijateljčki! Bodite ljubeznivi in naj mi vsaj eden izmed vas izvleče kost, ki se mi je zataknila v grlo.«

Jagnjčki so mu odgovorili:

»Zelo radi bi prišli, če bi bila vrata odprta. Pa bomo raje poklicali pastirje. Oni bodo vrata odprli in tudi kost ti bodo oni najprejnejše potegnili iz grla...«

Vroče poletje zvablja k vodi stare in mlade, ki nikoli niso v zadregi glede zabave

Vladimir Nazor

Prev.: V. Konjar

PRISTAN

Ob valov sinjini je pristan v tišini. Ceta je obala trda, trda skala. Kjer pomol gre v morje, tam svetilnik seda in enook gleda daleč čez obzorje.

Zarja se že obeta. Ladja je v pristanu. Jadra so razpeta. Sidro brž na plano! Vro smemil... Zbogom, mamica in sestra! Spet gremo na morje in v dežele tuje,

ladja braste orje v valujoče struje.

Dokler leto mine, pridemo iz daljine. Tu bomo ob mraku, ob večerni zarji. Proti nas opazil bo svetilnik stari, da veselo javi: »Tu so — živi, zdravi!«

In ko bomo vpluli, boste nas spet čuli: »Da, plovod lepo je ob valovih v dalji, a nikjer kot tu ni v naših luki malih!«

KOŠARICA JAGOD

Zivel je nekoč mandarin, ki je bil zelo hitre jeze in strog, da le kaj. Bila je zima. Kar na lepem se je razjezil na prvega svetnika in mu ukazal, naj mu do naslednjega dne prinese košarico jagod; če ne — mu odseka glavo.

Svetnik je molče odšel. Se reči si ni upal, da je sedaj zima in da jagod nikjer ni. Bal se je, da ne izgubi glavo.

»Otroci, ki so delili s starši veselje, naj dele še žalosti!« je modro odgovoril sin. Očetu je bilo to všeč in mu je vse povedal.

»Pusti me, grem jaz k mandarinu!« je sklenil sin. Vzel je piščalko in šel. V vrtu pred mandarinovo hišo je začel piskati, kot bi vabil kače. Piskal je dolgo in vztrajno. Mandarin ga je ves čas poslušal, ko pa se je naveličal, ga da pripeljati predse.

»Kaj pa je očetu?«

»Gad ga je pičil,« je odgovoril sin.

»Saj to ni mogoče, kje pa so sedaj sredi zime gadi,« je ugovarjal mandarin.

»Vidite,« je dejal mladenič, »če veste, da pozimi ni kač, prav tako veste, da pozimi ni jagod. Zakaj ste potem ukazali očetu, naj vam prinese celo košarico jagod?«

Mandarinu je bil mladeničeva prebrisanosť všeč. Odpustil je svetniku, sina pa bogato nagradil.

Modri mandarin

Kitajskemu carju se je nekoč hudo zameril njegov mandarin. Car je takoj ukazal, naj ga vržejo v ječo. Dvorjani pa so imeli mandarina zelo radi, ker je bil moder in pameten. Zato so prosili carja, naj mu oprost. Car je popustil, toda pod pogojem, da mu mandarin pripelje konja, ki ni niti bel, niti črn, niti siv, niti marogast, niti rumen, skratka car je našel vse vrste konj, kolikor jih je poznal.

Dvorjani so bili žalostni, a so vendar šli k mandarinu v ječo in mu povedali, kaj mora storiti, da mu bo car oprostil.

»Velja!« je vzkliknil mandarin. »Pripeljal mu bom takega konja!«

Carja je močno zanimalo, kako bo mandarin izpolnil njegovo željo. Ukazal je, naj mu takoj o vsem poročajo. Modri mandarin pa je rekel dvorjanom:

»Povejte carju, da že imam takega konja. Ponj naj pride sam, toda niti v ponedeljek, niti v torek, niti v sredo, tudi ne v četrtek, ne v petek, ne v soboto in ne v nedeljo. Naj pride po konja kateri drugi dan, kadar bo zaželel.«

Dvorjani so to povedali carju. Mandarinov odgovor mu je bil zelo všeč in takoj mu je oprostil.

»Povejte carju, da že imam takega konja. Ponj naj pride sam, toda niti v ponedeljek, niti v torek, niti v sredo, tudi ne v četrtek, ne v petek, ne v soboto in ne v nedeljo. Naj pride po konja kateri drugi dan, kadar bo zaželel.«

Dvorjani so to povedali carju. Mandarinov odgovor mu je bil zelo všeč in takoj mu je oprostil.

UGANKE — DOPOLNJEVANJE

Najdeš jih pri vsaki hiši bolj gotovo kakor miši, žeblje pullti so večje. Oh, saj to so vendar — —

Iz dog je narejen in s čepom zamašen je bolj debel ko hloď, ime mu je pa — —

Osel, ki je fižol

Bila je nevihta. Nek popotnik se je ves moker in premražen, komaj prebil do gostilne. V hiši je bilo sicer toplo, toda okoli peči ni bilo prostora. Vse je bilo polno in nihče ni hotel odstopiti prostora premraženemu prislincu.

Popotnik malo počaka, potem pa reče gostilničarju:

»Imaš kaj jesti?«

»Pravkar bo kuhan fižol s slanino,« mu odgovori ta.

»No, potem vzemi krožnik in nes! malo fižola oslu v hlev, zelo je lačen,« je dejal malomarno popotnik.

»Mar tvoj osel je fižol?« se je čudil gostilničar.

»Moj osel je fižol! Kar hitro mu ga nes, sicer...!« se je začel jeziti popotnik.

»Daj no, saj nisem tako neumen, kje si še slišal, da je osel fižol,« je ugovarjal gostilničar.

»Sedaj mi je pa že dosti! Kaj stane ta tvoj fižol? Vnaprej ti ga plačam!« je začel popotnik.

»Deset dinarjev.«

»Tu jih imaš! Sedaj pa le hitro!«

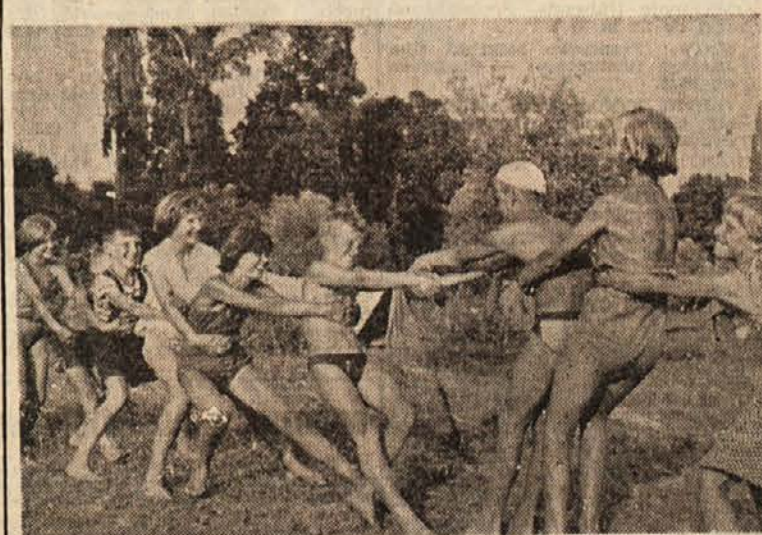
Ljudje ob peči so vse to slišali. Ko je gostilničar napolnil krožnik in ga nesel v hlev, so

brez besede vstali in drug za drugim šli gledat osla, ki je fižol. Medtem se je popotnik prav prijetno namestil pri peči. Kmalu so se vsi vrnili in gostilničar je dejal:

»Ni hotel jesti, samo povohal je in pustil.«

»Eh, osel je osel,« je dejal popotnik. »Gotovo je slabe volje. Če ne mara, daj, bom pa jaz, da ne gre v škodo.«

Kdo bo močnejši? Malo za šalo, malo zares vlečeta nasprotni stranki verigo

Žito zori

Žito zori že na polju, v klasje se veter zaganja, rž in pšenica zoreča soncu do tal se priklanja.

Mak pa kot báhav fantiček slaku, modrici nagaja, z rožami drobnimi v vetru v kolo veselo zaranja.

Daleč nad žitom škrjanček soncu in njivi prepeva, vriska in poje prederno, da v góro deveto odmeva.

Golar Manko

KULTURNI OBZORNIK

NAŠE REVİJE

Peta številka NAŠE SODOBNOSTI

Ko prebiramo zadnjo, peto številko Naše sodobnosti in se ob tem zavedamo, da je to naša osrednja literarna publicistična revija, si ne moremo kaj, da ji ne bi prav kot osrednji slovenski reviji očitali marsikatero slabost, ali pa da ne bi bili — v kolikor ne bi prišli do kritičnejšega razmišljanja — nad številko vsaj nekoliko razočarani.

Nedvomno so bile prejšnje številke kvalitetnejše in zanimivejše. Aktualnost, kvaliteto, predvsem pa zanimivost in razgibanost jim je v prvi vrsti prinašala skozi več številke se nadaljujoča Zihnerlova polemika z Janikom Kosom ter v prejšnji številki Vidmarjeva polemika s Kosom, Kermavnerjem in Krajgerjem, polemika, ki je — pri Borisu Zihnerlu — pogostokrat prehajala že v razpravo o predmetu in je od polemike ostal le še stil... Sicer pa je docela naravno, da se kvaliteta in zanimivost neke revije od številke do številke spreminjata, raste ali pada, kar seveda nam še ne more biti niti porok niti dokaz za absolutno rast oziroma upadanje take publikacije.

Osrednji prispevek pete številke Naše sodobnosti so Josipa Vidmarja Zapiski o realizmu. Vidmar skuša z nekaj odstavki orisati dosedanje pot evropskega realizma, nato ga ob primerih največjih realističnih mojstrov — analizira, spregovori o njegovi vlogi in pomenu v preteklosti in danes ter se slednjič zamisli nad krizo, ki jo realizem preživlja zadnjih petdeset let in danes še prav posebno, ter skuša pojasniti zakaj in od kod toliko gonja proti realističnemu načinu umetniškega izražanja. Josip Vidmar meni, da se realizem še vedno ni preživel ter da je — oplojen z drugimi komponentami — najprimernejši izraz našega časa in najbrže tudi prihodnosti. Vidmarjevi Zapiski o realizmu so vsekakor tehtna beseda v današnjem, včasih že kar preveč brezglavem in

nasilnem iskanju novih poti v izrazu. Zal pa, da se Vidmar dlje pomudi pri zgodovinskem razvoju realizma in pri ugotavljanju njegovega bistva kakor pa pri njegovi današnji usodi, njegovih se-

Milo Milunović: Plodovi morja

danjih oblikah ter vzrokih utrujenosti in zavračanja realizma, kar opažamo ne samo v zapadnoevropski umetnosti, pač pa — in morda čedalje bolj — tudi pri nas.

Mimo Vidmarjevih Zapiskov prinaša peta številka Naše sodobnosti še jubilejni članek Mirka Rupla ob 110-letnici Jurčičevega rojstva. Članek je priložnostnega značaja in nima niti ambicij, prispevati kaj novega k Jurčičevi podobni niti težnje, na novo vrednotiti Jurčičev pisateljski opus.

H kritično publicističnemu delu revije sodojše recenzije Vere Brnčičeve »Francoski slavist o Turgenjevu«, daljša literarno zgodovinska razprava Urberta Urbanija »Jugoslovanska slovstvena dela v italijanskih prevodih« ter razprava Vlada Milenkovića »Problemi ekonomske integracije Zahodne Nemčije, prevod iz revije Naša stvarnost.

V poeziji, kot že v marsikateri prejšnji številki, dominira tudi tokrat Tone Pavček, ki objavlja šest pesmi. Pavčkovi stihovi so — vsebinsko — malce mlahavi in površinski in v liriki samega Pavčka že konvencionalni. — Tri sonete objavlja Branko Žužek, Vida Taufer je prispevala sicer eno samo, a formalno dokaj zahtevno in dobro izdelano pesem.

Prozo zastopajo trije avtorji. Saša Vuga se je s svojim Dedkom Mrazom spet poskušal z neke vrste short story. Razpoloženska zgodba, ki je napisana živo in s širokim zamahom, vendar malce prelahkotno in površno, nekako igraje.

Ivo Zorman, ki se je uvrstil med glavne prozne sodelavce Naše sodobnosti, objavlja začetek daljše novele »Zadnji nasmeš poletja«. Zormanove proze, predvsem njegove psihologije, se drži še vedno nekaj stare patine izza konca prejšnjega stoletja, mnogo je naivnosti ter mehke čustvenosti, meječe in večkrat že prehajajoče v sentimentalnost. Zato toliko spominov in razmišljanj o preteklosti, ki so v nesorazmerju s sedanostjo v njegovi fabuli, ki postane prav zaradi tega nekako blede, oddaljena, sama že bolj spomin kot dejanje ali opis.

Dokaj nasprotna Zormanu je Nada Matičič, ki v tej številki zaključuje svojo ljubezensko novelo »Po isti poti«. Matičičeva ljubi zanesenost, nekako slovesnost v izrazu, ki pa dostikrat utruja in jemlje stvarstvo njihovo pravo vrednost. Vse je nekam privzdigeno, veličastno, malce skrivnostno in usodno, predvsem pa vse zelo pomembno v pisateljski zavesti.

Ob prozi Matičičeve in Zormanove ima človek občutek, da ju je čas prehitel, zgodbe in ljudje v teh zgodbah se nam zde tuji, tuji po svojem življenju, delu in čustvovanju. Nedvomno bolj so dobri in bližji nam je izraz Saše Vuge.

-ir-

Kulturne beležke iz tujine

PRVA UPRIZORITEV SHAWOVEGA DELA V HAMBURGU

Hamburško dramsko gledališče, je uprizorilo komedijo »Preveč resnično, da bi bilo lepo«, ki so jo našli v zapuščenju Bernarda Shawa in ki izvirja iz zadnjega obdobja njegovega književnega dela. Te komedije niso uprizorili še nikjer. Pri tem delu polnem sarkastičnih paradoksov je Shaw satirno udaril po mednarodni, militarizmu in kolonialni politiki še z večjo ostrino kakor v njegovih prejšnjih delih.

»GENEZA ODISEJE«

Z naslovom »Geneza Odiseje« je napisal francoski pisatelj Gabriel Germain obširno delo (700 strani) v katerem po kritičnih metodah analizira ep o stališča zgodovine arheologije in jezikoslovja. Pri tem je obdelal vprašanja nastanka epikah tem v zvezi z mitologijo in folklorom ter prišel do zanimivih in zelo verjetnih hipotez, s katerimi je skušal pojasniti problem Homerja in njegovega dela. Germainova študija, je dobila tako imenovano nagrado Kartagene kot najboljšo delo te stroke, izdano leta 1953.

CEZANEVOV ATELJE SO IZROČILI UNIVERZI V AIXU

Leta 1952 so ustanovili v ZDA odbor, ki naj bi zbral denar, da bi kupili hišo z nekdanjim ateljejem Paula Cezannea v mestu Aix de Provence v Južni Franciji. Akelejo so uspešno zaključili in atelje slavnega slikarja izročili univerzi v Aixu. V njem bodo uredili muzej z dokumenti in spomini na Cezanneovo osebnost. V zvezi s svetovno otvoritvijo muzeja so otvorili v paviljonu Véndome izložbo

DRUGA PLANINSKA KARTA: Karavanke, Kamniške Alpe in sosesčina

Težko pričakovana šestbarvna karta v merilu 1:75.000 je prav to dni izšla. Polni dve leti so kartografi prof. dr. Bohinec, prof. Planina in Vlasto Kopač vztrajno delali na tej karti. Delo je vsekakor uspešno. Karta se ploskovno naslanja na prvi zemljevid iste serije: Planinske karte Slovenije. Je pregledna, ker pa obsega precejšen del slovenskega ozemlja, železniški Radovljico, Zirovnico do Mačenskega vrha nad Borovljami na zapadu, Skofjo Loko, Menges, Limbarsko goro na jugu, Projane, Smartno ob Driči s kočo na Smrekovu (137 m) na vzhodu in Srečno v Sv. Heleni (986 m), Železno Kaplo in Sliv, Planjberkom na severu. Kamniške Alpe so na karti zgolj osrednji del. Karta je bila tiskana v razmeroma visoki nakladi (10.000 izvodov s priloženimi besedilom (delna naklada zaradi potrebne propagande v inozemstvu za naše gore v angleškem in nemškem jeziku).

Planinska založba si je prizadevala, da vzbudi a to edicijo zanimanje za planinstvo in turistično slovnost. Na planinceh je bibliografija planinskega dela Rudolfa Badura, ki bo marsikateremu planincu napotila, da bo začel skrbno zbirati spise tega zaslužnega planinskega in turističnega pisatelja.

Prav isto volja za spise Kugyja, ki so objavljeni v celoti, Angleško besedilo vsebuje na koncu nekaj angleške literature o naši Sloveniji in Jugoslaviji, ker bo dobro služilo angleškim turistom.

Čitalnica Idrijskih rudarjev

Idrijska knjižnica in čitalnica je največja od vseh tovrstnih ustanov v Slovenskem Primorju in morda najbolj urejena od vseh na našem podeželju. Za tako majhno mestec in izrazito kmečko okolico je lep uspeh, da si je v tošnosnem prvem polletju skoraj 6000 bralcev izposodilo iz knjižnice 12.000 knjig. Razen domačih rudarjev in učence ter vajevalne mladine v vedno večer številu prihajajo po knjige tudi ljudje iz okolice, zlasti kmečka mladina. V evidenci knjižnice so označeni mnogi bralci iz Čekovnika, Črnegorja, Kanomeli, iz Šeb. reš, Vojskega itd.

Knjižnica, ki ima že nad tisoč rednih članov, stalno kupuje in zbira primerne knjige. Skupno imajo že 5900 knjig. Največ prijateljev ima pa vendarle čitalnica, ki deluje v sklopu knjižnice. Prostori čitalnice so vedno polni in bralci stojijo čakajo, da pridejo na vrsto, da se vadejo v mirno čitajo revije in časopise. Vsak dan, in sicer največ v popoldanskih urah, pride v čitalnico 60 do 70 ljudi, vseh pa tudi do sto. Z ozirom na tako zanimanje za knjižnico in čitalnico bo verjetno Mestni ljudski odbor moral preskrbeti tej ustanovi tudi večje prostore.

K. M.

Turnir večkratnih prvakov

Split, 3. avg. — Nocoj bo Hajduk odpotoval v Zahodno Nemčijo, kjer se bo udeležil mednarodnega nogometnega turnirja v Gelsenkirchenu ob proslavi 50-letnice nogometnega kluba »Schalke 04«, večkratnega prvaka in najstarejšega nemškega nogometnega moštva. Razen Hajduka in »Schalke 04« bosta sodelovala tudi avstrijsko nogometno moštvo »Rapid« in francosko nogometno moštvo »Stad Reims«.

VESLANJE

NAŠA EKIPA ZA EVROPSKO PRVENSTVO

Na evropskem prvenstvu v veslanju nas bodo zastopali: sciff: Perica Vlašić, dvojec brez krmarja: Crvena zvezda (Beograd, dvojec s krmarjem: Mornar (Split), četverec brez krmarja: Krka (Šibenik), osmerec: Mornar (Split). Četverec s krmarjem bo došel po izbirnem tekmovanju med Krko, Istro in Crveno zvezdo.

Od ženskih ekip bo na prvenstvu nastopil samo četverec brez krmarja »Danubius« iz Novega Sada.

OB 70-LETNICI KOLESARSKEGA ŠPORTA V HRVATSKI

Zanimiva razstava

Ob desetletnici kolesarske dirke »Po Hrvatski in Sloveniji« so te dni v Zagrebu odprli zanimivo razstavo ob 70-letnici kolesarstva na Hrvatskem. Razstavljena so visoka kolesa iz leta 1885 in moderna dirkalna kolesa, plakati, programi dirk od prvih od leta 1886 do letos, slike in trofeje znanih hrvatskih kolesarjev itd.

Na Hrvatskem so se prva kolesa pojavila sredi minulega stoletja, v osemdesetih letih pa so že prirejali prve tekme. Za rojstvo leto kolesarstva na Hrvatskem velja leto 1884, čeprav je bilo prvo hrvatsko društvo kolesarjev ustanovljeno leta 1885. Prvi kolesar na Hrvatskem je bil Hinko Kraper iz Karlovca.

Leta 1886 je priredilo »Prvo hrvatsko društvo kolesarjev« prve dirke, naslednje leto pa dirke v korist prebivalcev varušinske in belovarske županije, ki jim je toča uničila vse poljski pridelek. Ze leta 1898 so bile v Zagrebu prve mednarodne dirke.

PRVO TEKMOVANJE ŽENSK PRED 58 LETI

V Maksimiru v Zagrebu so leta 1896 zgradili prvo kolesarsko progo, dolgo 333 m. Ob otvoritvi je nastopilo 70 dirkačev iz vseh krajev Hrvatske, med njimi tudi nekaj žensk. Leta 1897 so priredili v Zagrebu tekmovalne kolesarske dirke. Devet let po ustanovitvi prvega kluba 1894 je bila ustanovljena Zveza hrvatskih kolesarjev, v katero se je včlanilo šest klubov.

Na razstavi v Zagrebu so prikazani plakati in fotografije mnogih kolesarskih dirk med prvo in drugo svetovno vojno ter nagrade zmagovalcev. Tako po osvojitvi, od 26. avgusta do 9. septembra 1945, je bila manifestacijska dirka od Jadranskega do Črnega morja na progi Trst—Varna. Prva dirka »Po Hrvatski in Sloveniji« je bila prirejena leta 1937 na pobudo Stjepana Ljubica. Njegovo zamisel je uresničilo uredništvo »Ilustriranih sportskih novosti«. Od leta 1949 sodelujejo v tem etapnem tekmovanju tudi tuji tekmovalci in dirka postaja ena največjih amaterskih dirk na svetu.

NOV USPEH NAŠIH JADRALCEV

London, 3. avg. (Tanjug). — Jugoslovanska Komac in Rein sta postala svetovna prvaka v letanju z dvosedelnim jadralnim letalom.

Prvo mesto v tekmovanju enosedelnih letali si je priporil Francez Gerard Pier z 2556 točkami. Drugi je bil dosedanj svetovni prvak Anglež Wills z 2385 točkami.

Zmagovalcem bo jutri izročili nagrade parlamentarni tajnik prometnega ministrstva in civilnega letalstva Profumo.

London, 3. avg. — Jugoslovanska jadralna letala. Zvonimir Rajin in Božidar Komac sta v nedeljo vnovič dosegla velik uspeh na svetovnem prvenstvu. V tekmovanju na največje daljave sta v svojem dvosedelnem jadralnem letalu »Košava« preletela 95 milj. Pogoj za polet so bili sila neugodni, tako da sta Rajin in Komac preletela dober del skozi goste oblake. Naša tekmovalca sta pokazala izredno izurjenost in tako imenovanim »slepem letanju«, ter sta lila zopet najboljša tekmovalca dneva.

S tem svojim drugim velikim uspehom sta si naša tekmovalca zagotovila v kategoriji dvosedelnih jadralnih letal zanesljivo vodstvo. V tej disciplini vodita z 2556 točkami.

Kandidati za waterpolo reprezentanci

Reka, 3. avg. — Posebna komisija Plavalne zveze Jugoslavije je določila državno mladinsko waterpolo reprezentanco za mednarodno tekmo z Avstrijo, ki bo na Dunaju 7. in 8. avgusta, v naslednji postavi: Pahorič, Stampalja (Primorje), Katušić, Orlić (Jug), Žuželj, Ježina (Mladost), Arneri (Korčula) in Roje (Jadran-Split).

Določeni so tudi kandidati za državno waterpolo-representanco na evropskem prvenstvu v Torinu: vrtarji: Kovčič, Amšek, Ježina I., Sarrenac; branilci: Bakašun, Stakula, Cipci, Aranič, Kačič; krilci: Vuk-sanović, Kurtini, Ivković, Žuželj, Arneri, Siljak, Roje; napadalci: Ježić, Radonić, Bratinović in Branković.

BOKS

Drugi poraz Stansila

Zagreb, 3. avg. V okviru proslave 35-letnice športnega delovanja voditelja »Lokomotive« Josipa Nagyja se je sinoči v Zagrebu nadaljevalo boksarsko tekmovanje. Najzanimivejši dvoboj je bil v polteški kategoriji med jugoslovanskim prvakom Korčom in Nikolčem (Radnički) izlivalcem za naslov prvaka. Borba se je končala neodločeno 1:1, ker si je Nikolč v tretji rundi poskušal arko. Američan Stansil je sinoči zopet razočaran. Premagal ga je Banda v treh krogih po točkah.

Ostali rezultati: Peresna kategorija: Zorman (Branik — Maribor) — Müller (Dunaj) 2:0; welter: Schabek (Dunaj) — Seketija (Lokomotiva) 2:0; polwelter: Kraljević (Metalac) — Nikolić (Radnički — Beograd) 2:0; welter: Potišil (Dunaj) — Stanković (Spartak — Subotica) 2:0.

Naši mladi reprezentanti

Najuspešnejši slovenski tekmovalci na državnem mladinskem plavalnem prvenstvu v Kamniku so bili: Zrimšek Vlado, član SSD Kamnik (prvi od leve); Vukić Mirjana, Mladost (Kranj); in Pirc Borut (Ilirija — Ljubljana). Zrimšek je na 200 m prmo postal državni prvak, na 200 m metuljček pa je zasedel II. mesto ter postavil na obeh progah nova slovenska mladinska rekorda, prav tako kot pred 20 leti njegov učitelj Tone Cerar, ki je v Zrimšku dobil dobrega naslednika. Vukićeva je osvojila 2. mesto na 100 m metuljček, Pirc pa drugo do tretje mesto na 1000 m prosto in tretje mesto na 100 m prosto, v času novega slovenskega rekorda. Vsi trije so se uvrstili v državno mladinsko reprezentanco, ki bo 7. in 8. t. m. nastopila proti reprezentanci Avstrije na Dunaju. Poleg Zrimška, Pirca in Vukićeva pa je na prvenstvu v Kamniku ugodno presenetila tudi mladinska Štafeta Kamnika 4 x 100 m mešanica, ki je v močni konkurenci osvojila drugo mesto in postavila novo slovensko mladinsko rekord. Štafeta je plavala v postavi: Bogataj, Dobrovoljc, Zrimšek in Snabl.

Atletika doma in po svetu

Atletika zveza Jugoslavije je doletela prve naše tekmovalce za evropsko prvenstvo v Bernu, in sicer: Loriger, Kugroša, Gubijan, Mihalić, Milavski, Skrinjar (maraton) in štafeta 4x100 m (Peceji, Benjak, Jovančević in Loriger).

V tekmovanju II. kola vzhodne grupe zvez atletskih lig je bilo dosegel nekaj odličnih rezultatov. V srečanju Partizan — Vojvodina, kjer je zmagal Partizan z 100:70, je v teku na 800 m zmagal Grujić (V) v času 1:52,4, v skoku v vis Marjanović (P) z 195 cm in v metu kopja Vujačić (P) z 68,78 m.

Srečanje Crvena zvezda — Spartak 117:65 je tudi dalo nekaj odličnih rezultatov: krogla: Sarčević (CZ) 15,92 metra; daljina: Radovanović (CZ) 7 m; troskok: Radovanović (CZ) 14,50.

Na atletskem tekmovanju v Londonu je bil Jugoslovijan Mugoša drugi v teku na 1500 m v času 3:55,8. Prvi je bil Anglež Wood v času 3:49,8. V teku na 3000 m stenske chaze je bil Segedin četrti. Prvi je bil Shirley v času 9:10,8. V teku na 110 m zapreke je bil Loriger drugi v času 14,8 s Hildrethom 14,7. V tekmovanju žensk je bila Milka Babović v teku na 80 m zapreke tretja s časom 11,6.

Na mednarodnem atletskem dvoboju v Stockholmu med Madžarsko in Švedsko je v moških disciplinah zmagała Madžarska z 110:102, v ženskih pa z 70:36. Nekaj boljših rezultatov: 1500 m: Eriksson (S) 3:45,0; 5000 metrov: Kovacz (M) 14:12,2; vis: Nilsson (S) 207; dalj: Földessy (M) 741; disk: Klics (M) 52,77.

Na atletskem tekmovanju v Helsinkih je Nikinen vrgel kopje 77,41 m.

Na atletskem troboju Italija — Švica: Avstrija v Torinu je Švica Hegg pretekel progo 400 m v odličnem času 47,6 sek., Consolini (I) pa je vrgel disk 52,63 m daleč. Zmagovalce troboja je bila Italija pred Švico in Avstrijo.

SAH

POLFINALNI TURNIRJI

Sarajevo, 3. avg. — V drugem kolu polfinalnega turnirja so bili doseženi ti rezultati: Matulović — Bulat remi, Tot — Nikolai 0:1, Smederevac — Bogdanović 1:0, Loriger — Vuletić 1:0, Gokaj — Carev 0:1, Jovčević — Andrić 1:0, Vukčević — Šiška prek., Lukić — Petek 1:0.

Sarajevo, 3. avg. — Danes so se nadaljevale prekinjene partije prejšnjega kola, ki so se končale takole: Lukić — Petek 1:0, Jovčević — Andrić 1:0, Smederevac — Bogdanović 1:0. Partija Vukčević — Šiška je bila ponovno prekinjena.

ODBOJKA V DOLENJI VASI

Za občinski praznik v Dolenji vasi pri Ribnici je bil organiziran v okviru okrajne zveze Partizan turnir v odbojki, ki so se ga udeležila štiri društva. Tekmovanju je prisostvovalo veliko število prebivalstva — tolikih vasi, kotni vrstni red ekip je bil: 1. Kotarje 2. Ribnica, 3. Kočevska reka, 4. Dolenja vas.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »KOMUNA«

mehiški film

»RIO ESCONDIDO«

Tednik. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic ob 14. ure dalje.

KINO »UNION«: Angleški barvni film

»Afrška kraljica«. Brez tednika. — Predstave ob 16. in 18. uri. — Prodaja vstopnic ob 14. ure dalje.

KINO »SLOGA«: Ameriški barvni film

»Rdeči gusar«. Tednik. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Ob 10 dopoldne matineja istega filma. Prodaja vstopnic za matinejo ob 9. do 10. za popoldanske predstave pa ob 14 dalje.

KINO »SOCA«: Mehiški film

»La Red«. Tednik. Predstave ob 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic ob 16. ure dalje.

LETNI KINO »TABOR«: Angleški barvni film

»Afrška kraljica«. — Tednik. Predstava ob 20.30.

LETNI KINO »JLA«: Italijanski film

»Nehvaležno srce«. Tednik. Predstava ob 20.30.

Prodaja vstopnic v obeh letnih kinematografi uro pred pričetkom predstave.

KINO »ŠIŠKA«

ameriški barvni film

»Rdeči gusar«

V glavni vlogi Burt Lancaster in Eva Bartok. — Predstava ob 16. in 20. — Prodaja vstopnic ob 15 dalje.

»LETNI KINO BEGRAD«

Ameriški barvni film

»Najboljši od slabih«

Tednik. Predstava ob 20.30 uri. — Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.

KINO »TRIGLAV«: Ameriški film

»Klovni«. Predstavi ob 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic ob 17 dalje.

JESENICE »RADIO«: Francoski film

»Človek mojega življenja«. Predstava ob 18 in 20.

»PLAVZ«: Zaprt!

CELJE: »UNION«: Švedski film. Zaradi moje ljubezni. Predstavi ob 18. in 20.

»DOM«: Francosko belgijski film

»Banket tihotapcev«. — Predstava ob 18.15.

»LETNI KINO«: Francosko-belgijski film

»Banket tihotapcev«. — Predstava ob 20.15.

KRANJ: »STORŽIČ«: Angleški film

»Zlata mrzlica«.

LETNI KINO »PARTIZAN«: Ameriški barvni film

»Lidija Bailey«.

»SVOBODA«: Ameriški barvni film

»Lidija Bailey«. Predstava ob 19.

KINO »ŠIŠKA«

ameriški barvni film

»Rdeči gusar«

V glavni vlogi Burt Lancaster in Eva Bartok. — Predstava ob 16. in 20. — Prodaja vstopnic ob 15 dalje.

DNEVNE NOVICE

Zaradi čiščenja in popravil na kirurški kliniki bodo lahko v mesecu avgustu sprejeti samo najnujnejši primeri, ki zahtevajo takojšnje intervencije. V izogib nepotrebnih stroškov, prosimo vse zdravstvene ustanove in vse tovaršne zdravnike, da preden napote bolnika na kliniko, vprašajo telefonsko ali pismeno, če bo tak bolnik tudi lahko sprejet.

Slovenska Izseljenska Matica bo dne 7. avgusta, to je v soboto ob 18. uri, imela v mali dvorani Doma sindikatov, Miklošičeva c. 22, izredni občni zbor. Vljudno vabiljeni!

Afriški balet nastopi nocoj ob 21. v Unionu. Vstopnice so razprodane.

Sveže morske ribe danes v ribarnici, na trgu v Šiški in v poslovalnici "Pod lipo" na Rimski cesti.

RADIO

327,1, 212,4 in 202,1 m ter 90,1 MHz. Dnevni spored za sredo, 4. avgusta

Poročila ob: 5.05, 6.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.

5.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (nester glasbeni spored) — 5.30 Jutranja telovadba — 6.30 Radijski koledar in prireditve dneva — 7.00 Pregled tiska — 7.05 Jutranji orkestralni spored (Sibelius, Weber, Wagner) — 7.30 Za gospodinje — 7.35 Zabavna glasba, vmes reklame in objave — 8.10 Pohorski fantje pojo in igrajo (prenos iz Maribora) — 8.30 Za pionirje — 8.50—9.00 Zabavna glasba — 12.00 Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Skoberne ta poje slovenske narodne pesmi — 12.20 Kmetijski nasveti — 12.30 Opoldanski koncert (Šivic, Dukas) — 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.30 Melodije za razvedrilo objave — 13.30 Melodije za razvedrilo — 14.30 Turistična oddaja — 14.40 Angleške umetne in ponorede pesmi poje mezzosopran, Dana Ročnik, pri klavirju Pavel Šivic — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Zeleli ste — poslušajte! — 16.00 Utrinki iz literature — Fran Lipah: Gledališke zgodbe — 16.15 Promenadni koncert (Musorgski, Rimski Korzakov) — 17.10

Umrli so v Ljubljani

Maks Mihelčič, upokojenec. Pogreb bo danes, v sredo, ob 15.30 na Zalah.

Zoran Zakotnik, sin inženirja. Pogreb bo danes, v sredo, ob 16.30 v Dravljah.

Marija Rihavec, gospodinja. Pogreb bo danes, v sredo, ob 17. uri na Zalah.

SINDIKALNA PODRUŽNICA ŽELEZARNE ŠTORE

NAZNANJA ZALOSTNO VEST, DA SE JE DNE 2. AVGUSTA 1954 PRI IZVRSEVANJU SVOJIH SLUŽBENIH DOLŽNOSTI SMRTNO PONESREČIL NJEN ČLAN

TOVARIS

IVAN BURGER

POGREB POKOJNEGA BO DNE 4. AVGUSTA 1954 OB 17. URI NA TEHARJIH PRI CELJU.

SINDIKALNA PODRUŽNICA ŽELEZARNE ŠTORE

NAZNANJA ZALOSTNO VEST, DA SE JE DNE 2. AVGUSTA 1954 PRI IZVRSEVANJU SVOJIH SLUŽBENIH DOLŽNOSTI SMRTNO PONESREČIL NJEN ČLAN

TOVARIS

FRANC VENGUST

POGREB POKOJNEGA BO DNE 4. AVGUSTA 1954 OB 10. URI DOPOLDNE V ŠENTJURJU PRI CELJU.

UPRAVA ŽELEZARNE ŠTORE

NAZNANJA ZALOSTNO VEST, DA STA SE DNE 2. AVGUSTA 1954 PRI IZVRŠEVANJU SVOJIH SLUŽBENIH DOLŽNOSTI SMRTNO PONESREČILA ČLANA KOLEKTIVA

IVAN BURGER

POGREB POKOJNEGA BO DNE 4. AVGUSTA 1954 OB 17. URI NA TEHARJIH PRI CELJU

IN

FRANC VENGUST

POGREB POKOJNEGA BO DNE 4. AVGUSTA 1954 OB 10. URI DOPOLDNE V ŠENTJURJU PRI CELJU.

XI. MARIBORSKI TEDEN

OD 7. DO 15. AVGUSTA 1954

VELIKA

GOSPODARSKA RAZSTAVA

KULTURNE

IN ŠPORTNE PRIREDITVE

15. AVGUSTA

»KMEČKI DAN«

25 % popusta na železnici

VOJNA POŠTA ŠTEV. 4927

NEVERKE

razpisuje

NATEČAJ

za sprejem v službo:

strojnega inženirja

z 10-letno prakso, za dolžnost glavnega inženirja

strojnega inženirja

s 5-letno prakso, za dolžnost načelnika tehnične priprave

Osnovna in dopolnilna plača po uredbi

STANOVANJE ZAGOTOVLJENO!

Ponudbe z obširnimi življenjepisi in opisom dosedanjega službovanja ter prepisom diplome pošljite na gornji naslov.

Prošnje sprejemamo do 1. septembra 1954. — Nastop po pozivu!

Železarna Smederevo

kupi:

kladivo »AJAKS«, teža bata 150 kg

štiri kladiva »AJAKS«, teža bata 200 kg

kladivo »AJAKS«, teža bata 250 kg

stružnico, višina konice 500 mm, dolžina 3000 mm

stružnico za epruvete, višina konice 160 mm, dolžina 500 mm

kratki skobelni stroj, hoda 600 mm

kratki skobelni stroj, hoda 300 mm

stebričasti vrtni stroj za luknje do 20 mm premera

stebričasti vrtni stroj za luknje do 25 mm premera

dvostebno kolenasto stiskalnico, 160 ton pritiska, z ekscentrom

dvostebno kolenasto stiskalnico, 200 do 250 ton pritiska, z ekscentrom

Vincent stiskalnico, 400 ton

motorne škarje za rezanje pločevine do 3 mm, dolžina noža 1000 mm

rezkalni stroj, horizontalni, dolžine 600 mm

Ponudbe z označbo glavnih značilnosti in cene pošljite takoj na gornji naslov!

REKTORAT UNIVERZE

v Skoplju

RAZPISUJE

NATEČAJ

za učno in pomožno učno osebje na pravno-ekonomski in kmetijsko-gozdarski fakulteti,

in sicer:

I. NA PRAVNO-EKONOMSKI FAKULTETI

A. Na pravnem odseku po enega rednega profesorja, iz rednega profesorja ali docenta za naslednje predmete:

1. politična ekonomija I

2. politična ekonomija II

3. delovno pravo

4. kazensko pravo

5. finance

B. Na ekonomskem odseku a) po enega rednega profesorja, izrednega profesorja ali docenta za naslednje predmete:

1. politična ekonomija I

2. zgodovina politične ekonomije

3. finance II

4. ekonomika prometa

b) za asistenta predmeta delovno pravo

II. NA KMETIJSKO-GOZDARSKI FAKULTETI

za rednega ali izrednega profesorja botanike

Prijave za natečaj je treba vložiti pri pristojnih fakultetah najkasneje do 31. avgusta 1954.

Prijavam morajo kandidati priložiti vse potrebne dokumente po čl. 50. zakona o državnih uslužbencih, kratek življenjepis in seznam znanstvenih del. Kandidati — državni uslužbenci — naj namesto dokumentov prilože izpisek iz Službenega lista.

IZ REKTORATA UNIVERZE V SKOPLJU Štev. 049

PODJETJE ZA PROJEKTIRANJE »PROJEKT«

BANJA LUKA

razpisuje natečaj

za:

dva samostojna projektanta, konstruktorja,

dva detajlista projektov.

Pogoji:

za projektanta končana tehnična fakulteta arhitektonske stroke z opravljenim državnim izpitom;

za konstruktorja končana tehnična fakulteta gradbene stroke z opravljenim državnim izpitom;

za detajlista končana srednja tehnična šola arhitekonsko-gradbenega odseka z opravljenim državnim izpitom.

Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z obširnimi podatki o dosedanjem delu pošljite do 15. avgusta 1954. — Nastop službe 1. septembra ali po dogovoru.

4193

Železarna Smederevo

v Smederevu

potrebuje več inženirjev

s prakso in brez nje, in sicer:

strojne inženirje,

elektroinženirje,

metalurške inženirje,

tehnološke inženirje.

Podatke o dosedanjem delu s pogoji pošljite ŽELEZARNI SMEDEREVO.

Višina prejemkov in stanovanje po dogovoru.

3703

SVET ZA PROSVETO IN KULTURO PRI OLO GORICA

razpisuje mesto upravnika

v zavodu za duševno nerazvito deco v Biljah

Pogoji: starost nad 30 let; izobrazba popolne srednje ali nje sorodne šole; po možnosti kmetijski tehnik ali pa ekonomski tehnik.

Prošnjo z vsemi potrebnimi listinami je treba vložiti na tajništvo SPK Gorica do 31. avgusta 1954.

Zagotovljeno je prosto stanovanje, kurivo in del vrta.

TAJNIŠTVO SPK GORICA

CENTRALNA UPRAVA BOLNIC V KOPRU

razpisuje s 1. oktobrom 1954 mesto

šefa kirurške bolnice v Izoli

Ponudbe je treba poslati do 31. avgusta 1954

Centralni upravi bolnic v Kopru.

Stavbeni les, gradbeni material in kurivo

„Gradjevinar“

Novi Sad, Sonje Marinković ulica 5/II.

telefon 29-41, 25-90, 30-71, 25-61

brzobjavke: Gradjevinar, Novi Sad

Potrošnikom nudimo po najugodnejših cenah

ves gradbeni material

INVESTITORJI — GRADBENA PODJETJA!

Zahtevajte analize za naše uvožene cemente, da se boste prepričali o zjamčeno odlični kakovosti.

Nudimo cement »Roburit« — madžarski — kakovosti med našim normalnim N-400 in specialnim C-500, za dobavo v septembru po 12 din kg franko vagon Subotica za Srbijo, za ostale republike (na relacijah, ki so najmanj 250 km oddaljene od Subotice) pa po 11 din za kg. Količina 30.000 ton za avgust je razprodana.

Podrobne informacije dajemo pismeno in telefonsko. Pri večjem odjemu popust, oziroma kasakonto pri plačilu v 15 dneh.

Nudimo velike količine bakule, opeko ročne izdelave, kamnite kocke in bitumen po ceni proizvajalca.

4174

TURISTIČNA SEZONA V KOPRSKEM OKRAJU

Letos več tujih kot domačih gostov

Letošnja turistična sezona v koprskem okraju je začela s precejšnjo zakasnitvijo. Seže okrog 10. julija se je vreme toliko ustalilo, da so začele prihajati v posamezne turistične centre ob slovenski obali Jadrana večje skupine Avstrijcev, Švedov, Holandcev, Švicarjev in Nemcev, s katerimi so domača gostinska podjetja sklenila pogodbe že v februarju in marcu. Največ inozemskih gostov je prišlo v Portorož in Piran, ker sta ta dva kraja najbolj znana v tujini. Najmanjšega obiska sta bila deležna Fiesa in Sv. Nikolaj. V Fiesu niso pravočasno uredili dovoznih poti

Motiv iz Portoroža

Opatje selo pred vaškim praznikom

V Opatjem selu, revni obmejni vasi na goriškem Krasu je v pripravah za proslavo vaškega ljudskega praznika, ki bo 8. avgusta že svačeno razpoloženje. Med NOB je v vas mnogo trpela, vendar je vsekozi ostala partizanska in narodno zavedna. Iz vrst vaščanov je izšel prenekalni borec, med njimi tudi pokojni narodni heroj Darko Marušić — Blaž.

Vaški ljudski praznik, ki ga bodo letos slavili že dvanaest let, jih spominja na odhod prvih fantov v partizane. Hkrati bodo 8. avgusta praznovali 50-letnico delovanja vaškega prosvetnega društva, ki je moralo z nastopom fašizma prenehati javno delati. Navzlic terorju Italijanov pa so še naprej peli in negovali lepo slovensko pesem ter širili slovenske knjige in tako krepili in utrjevali svojo narodno zavest.

V soboto zvečer, na predvečer praznika bodo na vseh pobožjih nad vasjo zažareli kresovi. Isti večer bo nastopilo tudi prosvetno društvo z igrjo, ki so jo ob ustanovitvi leta 1905 igrali na ljudskem odru, to je »Nemško ne znaš«. Pevski zbor »Darko Marušić — Blaž« bo sodeloval z venčkom narodnih pesmi, ki so jih peli na prvi javni prireditvi pred petdesetimi leti. Razen tega imajo v programu tudi partizanske in umetne pesmi. Prvič bo nastopil tudi novoustanovljeni orkester. V nedeljo pa so na programu razne športne prireditve, tombola in za konec ples.

M. D.

Mogočne tankovske zapornice Celju niso v okras

Ob vseh važnejših avtomobilskih cestah, ki držijo v Celje, je okupator med vojno sezidal mogočne betonske tankovske zapornice. Nolepbi »spomenikove« ne kaže rušiti, ni pa nujno, da s svojo sivo goloto še naprej zabujajo pri mimoidoilih neprijeten vtis. Hiše, vrtovi in polja so se izpremenili, da se je prijetno ozreti na vsako stran ceste, le na omenjene »spomenike« smo pozabili.

Ker smo že omenili tankovske zapornice in njih vnanost, bo prav, če omenimo še rešitev tega večletnega »problema«, kot jo je enkrat nekdo predlagal na obnem zboru celjskega Turistično-olimpijskega društva. Umetna in koristna rešitev je v temle: Tankovske zapornice na Mariborski, Ljubljanski, Teharski in na drugih cestah bi lahko z vidnih strani obložili z reklamnimi tablam. Za lepo in koristno rešitev najbrž ne bi manjkalo interesentov, saj je v Celju 13 tovarn in 12 velikih industrijskih, da ne govorimo o trgovskih, gostinskih in drugih podjetjih. Prav bi bilo, če bi to delo opravili pred veliko prireditvijo na Ostrožnem.

t. k.

za avtomobile in komunalnih naprav, slab obisk v Sv. Nikolaju pa gre predvsem na račun zapore bloka med conama A in B, ker je bila večina obiskovalcev v prejšnjih letih prav iz Trsta.

prog kot lani, kljub temu pa je število prevoženih oseb (mesečno 75.000) ostalo isto. Vzlic temu moramo pozdraviti iniciativo podjetja, ki je uvedlo dvojno avtobusno zvezo Portorož—Ljubljana in odprlo dve novi progi Portorož—Bovec in dvakrat tedensko Portorož—Celovec.

Okrajni ljudski odbor v Kopru je letos investiral v turizem in gostinstvo 20 milijonov din. S tem denarjem so adaptirali gostinske obrate v Fiesu, na novo opremili »Slovenski dom« v Portorožu in uredili nekaj manjših obratov. Vse to pa je seveda premalo. Prelepi obalni kraji v Slovenski Istri zahtevajo sistematizacijo ureditve in le v tem primeru se nam bodo vloženi stroški bogato rentirali.

Za predsednika okrajnega odbora SZDL v Krškem so izvolili tov. Franca Kolarja

Na seji okrajnega odbora SZDL v Krškem, ki je bila 2. avgusta, so odborniki razpravljali o pripravah za proslavo na Ostrožnem. Med drugim so ugotovili, da je bilo doslej premalo storjenega za čimvečjo udeležbo na proslavi. Ko člani SZDL zbirajo prijave za udeležbo, ljudem premalo pojasnjujejo njen pomen. Ljudje morajo vedeti, da ni proslava samo priložnost za zabavo in izlet, ampak da to velika manifestacija, ki naj še enkrat potrdi enotnost našega ljudstva v izgradnji socializma. Iz Krškega pojde na proslavo po desetih prijavah približno 13.000 ljudi. Odborniki so nadalje kritično ocenili svoje delo, ugotovili so, da so sestanki organizacije SZDL, čisto preveč snoparni. Na njih premalo razpravljajo o našem gospodarstvu. SZDL mora biti pobudnik in tolmač vseh gospodarskih predpisov in akcij, ki zadevajo deličen kraj ali vas. Na koncu so odborniki izvolili za novega predsednika okrajnega odbora SZDL tovariša Franca Kolarja, sekretarja OK ZKS, za urednika »Posavskega tednika« pa je bil imenovan tovariš Tone Gošnik.

Na Goriškem je bil letos na počitnicah vsak peti otrok

Okrajni ljudski odbor, Zveza borcev NOV ter druge družbene organizacije na Goriškem so letos pokazali veliko skrb, da bi čim večjemu številu predšolskih in šolskih otrok omogočili prijetno letovanje in počitnice. Za razne kolonije se je prijavilo skupaj 1250 interesentov, kar je vsak peti otrok

v okraju in največ v zadnjih letih. Večina mladine je želela letovati na morju, vendar zaradi premajhnih zmogljivosti šol in drugih prostorov, kjer so nastanjeni, vsem ni bilo moč ugoditi. Na morju bo preživelo počitnice 860 otrok. Prva izmena 430 nasmejanih in od sonca zagorelih otrok se je že vrnila.

Koloniia za mlade gasice

Pionirji v gasilski koloniji

Gasilska zveza LRS je v minulem mesecu organizirala kolonijo v dveh izmenah, v kateri je taborilo 80 pionirjev-gasilcev. Kolonija je bila namočena v gasilski šoli v Medvodah, kjer so pionirji imeli razen vseh drugih možnosti razvedrila tudi možnost za kopanje in izlete v okolico. Ogledali so si hidrocentralo v Medvodah in Ziljsko jezero ter obiskali poklicno gasilsko enoto v Ljubljani.

Vodili so jih prosvetni delavci, ki so hkrati tudi gasilski funkcionarji. Tako so bili v zadnji izmeni kot

vzgojitelji tovarši Leon Koman, Branko Božić in Pavle Kristan. Dopolnje so pionirji imeli predavanje iz gasilske vede, ki jih je zelo zanimalo in so tudi izpit opravili z zadovoljivim uspehom. Zelo primerno bi bilo, da bi v okviru mladinske in pionirske organizacije začeli širiti med najmlajšimi smisel za požarnovarnostno službo, s čimer bi preprečili marsikakšen požar, ki ga često povzročijo otroci. Žalimo tudi, da bi Gasilska zveza tudi v bodoče prirejala med počitnicami podobne kolonije.

ZA VARNOST LJUDI

Posledice nepredvidnosti na cestah so hude prometne nesreče in gmotna škoda — V Tednu prometa v Mariboru navajajo prebivalstvo na spoštovanje cestnih varnostnih predpisov

V Mariboru se je v nedeljo začel teden prometa, ki bo trajal do 8. avgusta. Priredili so ga z namenom, da bi zmanjšali število nesreč, ki jih povzročajo neoučeni pešci in vozniki, bodisi zaradi nepoštevanja cestnih varnostnih predpisov.

Iz podatkov je razvidno, da je bilo leta 1952 v Mariboru 85 nesreč, lani 116, letos do konca junija pa 74 in od tega skupno 22 smrtnih. Hudi telesni poškodb je bilo predlanskim 26, lani 38 in letos 13. Materialna škoda, ki je nastala zaradi nesreč, je 1952, leta znašala milijon din, 1953, leta štiri

milijone din, do konca junija letos pa je presegla že nad štiri in pol milijona dinarjev. V tem obdobju so povzročili otroci 12 prometnih nesreč, med temi tri smrtni, pešci 18, od tega štiri smrtni, kolesarji 60, od tega štiri smrtni, vozniki vprežnih vozil 10 in eno smrtno, vozniki motornih vozil pa so povzročili 175 prometnih nesreč, pri čemer je bilo osem mrtvih. Nekateri vozniki menijo, da je vzrok nesrečam zaostlost na cestah: ne pregledni ovinki in ozke ceste. Podatki pa kažejo, da je večina nesreč nastala zaradi nepravilne in neprevidne hoje, vožnje, pijanosti in malomarnega odnosa na cestah. Pijanost je povzročila 37 prometnih nesreč, neupoštevanje cestnih prometnih predpisov in neprevidnost 185 in prenapeta vožnja 35 nesreč.

Za teden prometa so v veliki izlozbi Mestne ljudske knjižnice na Partizanski cesti s fotografijo prikazali nesreče in njihove posledice. Iz grafikonov so razvidni vzroki porasta nesreč na promenadi med trafikom in Trgom svobode pa so razstavljeni prometni znaki v naravni velikosti. Pri prehodu na cestah opozorilne table opozarjajo z napisi pešce, promet pa pomaga prometnim milicnikom usmerjati nad 100 oseb iz vrst članov delovnih kolektivov in ljudske tehnike. V tem tednu prireajo tudi tečaj za garažne mojstre vzdrževanju garaž in motornih vozil. Za vozače motornih vozil je v prodajalni Tovarne avtomobilov na Glavnem trgu razstavljen avtomobilski motor s šasijsko prerezo, nadalje vodila o vzdrževanju in čiščenju vozila, o čiščenju gume ter o pravilni uporabi goriva in maziva. Razen tega bodo v lokalnem tisku opozarjali prebivalstvo na probleme javnega prometa. Prav tako so v Mariboru obarvali prehode za pešce in obnovili in obarvali vse prometne znake. Po tednu prometa v Mariboru bodo del razstavljenih stvari prenesli v Slovensko Bistrico in Lenart v Slovenskih goricah.

M.

V bodoče bo v Celju tudi ob sobotah dovolj kruha

Sobotno popoldne, 31. julija, je bilo za marsikatero celjsko gospodinjstvo precej razburljivo. Popoldne, kmalu po 15. uri, so nastale pred prodajalnami kruha, kot navadno ob sobotah, dolge vrste kupcev. Vsakdo si je pač hotel kupiti potrebno količino belega ali črnega kruha, da v nedeljo, ko so pekarnice zaprte, ne bi bil brez njega. Vendar je že ob 16. uri skoraj v vseh prodajalnah zmanjkalo vseh vrst kruha. Več sto gospodinj je romalo od pekarnice do pekarnice, toda povsod so se čakajoči razhajali in ostro kritizirali delo mestnih pekarn. Nazadnje je zmanjkalo kruha tudi v pekarni v Zidanškovi ulici.

Upravnik mestnega pekarniškega podjetja tov. Mihelič je glede pomanjkanja kruha pojasnil sledeče: Kruha ni zmanjkalo po krivdi pekarn, kajti ta so pekle s polno zmogljivostjo krušnih peči nepretrgoma 21 ur. V omenjenem času so za potrebe mestnega prebivalstva napekle nad 24.000 kg kruha, kar bi nedvomno tudi zadoščalo za soboto

in nedeljo, ko prodajalne kruha niso odprte. Med tednom spečeje le 9000 do 10.000 kg kruha. Veliko kruha kupijo v mestnih pekarnah tudi okoliški prebivalci, kar je zlasti občutiti v soboto, ko pride v mesto veliko ljudi s podeželja. Tako se je zgodilo minulo soboto. Razen tega pa je bil v soboto zadnji v mesecu — plače. Da je temu tako, kaže primer tretje sobote v minulem mesecu, ko je v neki mestni prodajalni ostalo kruha v vrednosti 61.000 dinarjev. Nedvomno pa je, da bi se pomanjkanju lahko ognili, če bi obstoječe pekarniške peči in naprave obnovili. Le-te so namreč zelo slabe in maksimalno izkoriščane.

Uprava mestnih pekarn računala, da naslednjo soboto ne bo več zmanjkalo kruha, kajti v Stanetovi ulici so že zakurili krušno peč, kjer bodo lahko spekli enkrat več kruha kot doslej. Razen obnovljene pekarnice bosta naslednjo soboto odprti tudi dve lepo urejeni prodajalni kruha.

F. K.

OD VSEPOVSOD

GRIZE

V nedeljo 1. avgusta so na zboru volivcev v Grizah sklenili zgraditi občinsko hišo. Občinsko poslopje bi v Grizah zelo potrebovali, saj se zdaj uradi občine in pošte stiskajo v bivši kaplaniji. Občina namerava zgraditi za investicijski kredit pri OLO Celje, in sicer pet milijonov din, nekaj pa bo prispevala tudi lokalna PTT, ker bo v novih prostorih tudi pošta. Nameravajo urediti tudi javno razsvetljavo v vseh Grizah in Mirogajci, popraviti ceste, ki so razrte od poplave. V ta namen so prejeli pomoč v višini pol milijona dinarjev. Nekaj pa bodo prispevali tudi prebivalci. Prihodnji mesec

nameravajo odpreti veterinarsko ambulanto in postajo za umetno osemenjevanje s čimer bo zelo pomagano živinorej.

MARIBOR

V soboto so v Mariboru slavnostno izročili svojemu namenu preurejeni dom za potrebe DPD Svoboda-Tabor in železničarske gošbe »Angel Besednjak«. V domu so primerni prostori za študijsko, vaje in ostro kulturno prosvetno udejstvovanje. Na slavnosti je govoril tov. Ivan Levce, v imenu Mestnega ljudskega odbora pa je prisostvoval tov. Franc Rant. Ob tej priložnosti je godba priredila koncert pred novim domom.

KRŠKO

Nedavno so bivši privatni obrtniki ustanovili podjetje »Kovinsko-proizvodno združenje«. Novo podjetje zaposluje več delavcev in je že začelo delati. Med drugim dograjuje železni most blizu postaje. Podjetje je sprejelo tudi več drugih naročil.

PETROVČE

Dne 31. julija in 1. avgusta je bil v Petrovčah mladinski dan s kulturnimi in fizikalnimi tekmovanji. Tekmovanja so še udeležili tudi mladinski aktivisti iz Libov, Griž, Zabu-kovce, Zalca in Celja. Najboljši aktivisti so prejeli nagrade in diplome.

TRIJE tovariši

ROMAN 142

E. M. REMARQUE

»Da, to je res.«

Povedal sem ji še naslov policijske stražnice in omenil, da je danes zaprta. Zdelo se mi je bolje, da ne bi šla takoj tja. Za danes je bilo tega dovolj. Ko je odšla, je prišla gospa Zalewska iz svojega salona. »Ali razen mene nikogar ni tu?« sem vprašal jezen sam nase.

»Samo gospod Georgie. Kaj pa je rekla?«

»Nič.«

»Tem bolje.«

»Da ali pa tudi ne. Često tako ni bolje.«

»Meni se prav nič ne smili, je dejala gospa Zalewska odločno. »Niti najmanj.«

»Sočutje je najbolj nekoristna zadeva, kar jih je na svetu, sem dejal nejevoljno. »To je nasprotje škodoželjnosti, da boste vedeli. Koliko pa je ura?«

»Tri četrta na sedem.«

»Ob sedmih bi rad telefoniral gospodični Hollmannovi. Toda tako, da nihče ne bi slišal. Je to možno?«

»Saj razen gospoda Georgiea nikogar ni tu. Frido sem že po-

slala v mesto. Če hočete, lahko sedete tudi v kuhinjo. Kabel seže prav do tja.«

»Dobro.«

Potrkal sem pri Georgiju. Pri njem že dolgo nisem bil. Cepel je pri pisalni mizi in videti je bil zelo zdelan. Okrog njega je ležal kup raztrganih papirjev. »Dobro dan, Georgie,« sem dejal, »kaj pa počenjaš?«

»Z inventuro se ukvarjam,« je odgovoril in se mračno nasmehnil. »Prijetna božična zaposlitev.«

Sklonil sem se in pobral kos papirja. Bil je visokošolski zvezek s kemijskimi formulami. »Čemu?« sem vprašal.

»Vse skupaj je brez slehernega smisla, Robby.«

Videti je bil dokaj prozoren. Uhlji so bili ko voščeni. »Kaj si pa danes jedel?« sem vprašal.

Zamahnil je z roko. »Saj je vseeno. Za to tudi ne gre. Za jed že ne. Toda naprej kratko in malo ne morem. Studije moram pustiti.«

»Kaj je to tako hudo?«

»Da, je odgovoril.

»Georgie, sem odgovoril mirno, »poglej mene. Mar ne verjameš, da sem tudi jaz hotel nekoč postati nekaj drugega kakor pianist v tem brlogu cip, v kavarni International?«

Gnetel je svoje roke. »Vem, Robby. Toda to mi nič ne pomaga. Zame je bilo to vse. Zdaj pa sem spoznal, da je nesmiselno. Vse na svetu je nesmiselno. Čemu pravzaprav živimo?«

Moral sem se zasmejati, čeprav je sedel pred menoj tako beden in resen. »Ti osliček ti,« sem dejal, »zdaj si pa nekaj odkril! Mar misliš, da si na svetu sam s svojo velikansko modrostjo?

Seveda je vse brez pomena. Sicer pa tudi ne živimo za smotre. Tako preprosta pa zadeva vendarle ni. Daj, obleci se. Z menoj pojdeš v International. Proslaviti hočeva, da si postal mož. Doslej si bil šolar. Čez pol ure pridem pote.«

»Ne, je rekel.

Bil je čisto na psu. »Pač,« sem dejal. »To uslugo mi moraš storiti. Danes ne bi bil rad sam.«

Nejeverno me je pogledal. »Pa naj bo,« je odgovoril potem malodušno. »Končno je vseeno.«

»No vidiš, sem rekel. »Za začetek je to že kar lepo geslo.«

Ob sedmih sem naročil telefoničen pogovor s Pat. Od te ure je veljala polovična taksa in telefonični sepi lahko dvakrat tako dolgo. Sedel sem na mizo v prednji sobi in čakal. V kuhinjo nisem hotel iti. Dišalo je po zelenem fižolu in s tem nisem hotel Pat niti med telefoniranjem, spravljati v zvezo.

Četrte ure pozneje je zapel telefon. Pat je takoj prišla k aparatu. Ko sem zaslišal poleg sebe topli, zamolkli, nekoliko obotavljajoči se glas, sem postal tako razburjen, da sem komaj govoril. Bilo je ko drhtenje, ko utripanje krvi, proti kateremu pri najboljši volji ni bilo moč ničesar storiti. »Moj bog, Pat,« sem dejal, »ali si res pri telefonu?«

Zasmejala se je. »Kje pa si ti, Robby? V pisarni?«

»Ne, sedim pri gospe Zalewski na mizi. Kako se počutiš?«

»Dobro, ljubček.«

»Ali si pokonci?«

»Da. Sedim na podoknici v svoji sobi in na sebi imam bel kopalni plašč. Zunaj sneži.«